Vytauto Didžiojo Universiteto Matematikos-Gamtos Fakulteto Darbai 1930—1931

Mémoire de la Faculté des Sciences de l'Université de Vytautas le Grand 1930—1931

V t.

II sąsiuvinys
Biologijos skyrius
Section de Biologie

Redaktorius *e. o. prof. A. PURĖNAS*

1931 ∴ ∴ ∴ Akc. „Spindulio" B-vės spaustuvė ∴ ∴ ∴ Kaunas

Prof. K. Regel'is.

Fontes Florae Lituanae—Lietuvos floros šaltiniai

I.

1. Bibliographia Botanica Lituana.
2. Herbaria.
3. Plantarum novarum index.

K. Regel'is.

1. Lietuvos botaniška bibliografija.
2. Herbarijai.
3. Naujų augalų sąrašas.

Mit vorliegender Arbeit beginnt eine Reihe Aufsätze über die Flora von Litauen. Denn das, was bisher über die Vegetation dieses Landes veröffenlicht wurde, (Gilibert, beide Jundziłł Eichwald u. a.) bezog sich immer auf das Gebiet des geschichtlichen Grossfürstentums Litauen, mit dem Zentrum Wilna (litauisch Vilnius) oder dem späteren russischen Gouvernement Wilna (z. B. Selenzow). Die Vegetation des Gebietes der jetzigen Republik Litauen, welche zum grössten Teile das frühere Gouvernement Kowno nebst angrenzenden Teilen der früheren russischen Gouvernements Wilna und Kurland, sowie die nördliche Hälfte des Gouvernements Suwalki und das Memelgebiet umfasst, ist, mit wenigen Ausnahmen, unerforscht.

Die in zwangloser Folge erscheinenden „Fontes Florae Lituanae", werden alles umfassen, was sich auf die Kenntnis der Flora der jetzigen Republik Litauen bezieht. Zuerst bringen sie eine Aufzählung der dies Gebiet behandelnden Literatur, dann eine Aufzählung des sich darauf beziehenden Herbarmaterials und

schliesslich ein Verzeichnis der neuen in diesem noch nicht verzeichneten, selteneren oder sonst bemerkenswerten Pflanzen. Dies erste Verzeichniss will keinen Anspruch auf Vollständigkeit erheben: kritische Pflanzengruppen sind mit Absicht nicht aufgeführt worden, da erst noch mehr Material gesammelt werden muss, um sie verarbeiten zu können. Mit der Zeit werden die „Fontes" eine Grundlage zu einer Flora der Republik Litauen geben.

Pavadinimu „Fontes Florae Lituanae" arba „Lietuvos floros šaltiniai" prasidės eilė straipsnių apie Lietuvos florą. Beveik visa esama literatūra liečia istorinės Lietuvos florą su centru Vilnium, ir tiktai nedaug yra darbų, kuriuose galima rasti davinių apie dabartinę Lietuvą, buvusios Kauno, Vilniaus, Kurliandijos ir Suvalkų gubernijos. Daugiau žinių yra apie Klaipėdos kraštą.

Šaltiniuose bus išvardinta literatūra, liečianti mūsų kraštą.

Antroje šaltinių dalyje duodama svarbesnės herbarinės medžiagos apžvalga, toliau eina naujų, dar nepažymėtų dabartinėje Lietuvoje, įdomesnių arba retų augalų sąrašas.

Surinkus daugiau medžiagos, literatūros ir augalų, sąrašas bus papildytas ir, laikui bėgant „šaltiniai" duos medžiagos Lietuvos florai sudaryti.

„Šaltiniai" išeis neperiodiškai, atsižvelgiant į surinktos medžiagos kiekį.

1. Bibliographia Botanica Lituana — Lietuvos botaniška bibliografija.

Dies vorliegende erste Verzeichnis bringt die wichtigste, das Gebiet des heutigen Litauens behandelnde Literatur.

Arbeiten, in welche ich nicht Einblick gewinnen konnte, habe ich in dies Verzeichnis nicht aufgenommen; dieses wird in den nächsten Leferungen der „Fontes" vervollständigt werden. Die Arbeiten, welche für Litauen nur eine Zusammenfassung aus früher erschienenen Werken und Herbarien bringen sind mit einem* bezeichnet, alle übrigen Arbeiten enthalten Originaluntersuchungen. Ausser den Arbeiten, welche das Gebiet der jetzigen Republik Litauen (ohne das Wilna Gebiet) behandeln, sind noch eine Reihe Arbeiten aufgeführt, welche sich nur' oder vorwiegend auf die angrenzenden Gebiete beziehen; diese sind mit** bezeichnet.

Von den angeführten Arbeiten behandeln nur eine kleine Anzahl ausschliesslich das Gebiet des jetzigen Litauens. Wir können in der Erforschung folgende Perioden unterscheiden:

I. Die Wilnaer Periode — Gilibert, beide Jundziłł, Eichwald u. a. Erforscht wird die Gegend um Wilna, das Gebiet des heutigen Litauens wird nur ganz zufällig von Wilna aus gestreift. Nur eine Arbeit behandelt dies Gebiet ausfürlicher — J. Jundziłł 1822. Die meisten Arbeiten von Pabrieža in Kretingen sind leider nicht veröffentlicht und die wenigen veröffentlichten enthalten leider nichts über die Vegetation von Litauen im heutigen Sinne.

II. Periode, seit Schliessung der alten Universität Wilna bis zum Weltkriege. Ein Zentrum der Erforschung, wie es früher in der von den Russen geschlossenen Universität Wilna bestand, fehlt. Planmässig befasst sich mit der Untersuchung des Gouvernements Wilna nur Selenzow. Alle übrigen Arbeiten sind nur Berichte kleinerer Exkursionen (Lindemann, Westberg, Liubimenko), oder die Berichte der sich um den Pamiętnik fizyograficzny in Warschau gruppierenden Reisenden — Massalski, Hryniewiecki, Drymmer, Lapczyński, von welchen einige grössere Streifzüge ins Gebiet der heutigen Republik Litauen ausgeführt haben. Kowno als Mittelpunkt diente für Forschungen v. Moellendorff's, alle anderen Forscher kamen von auswärtigen Mittelpunkten wie Riga, Warschau, Petersburg.

III. Die Periode seit dem Weltkriege. Ausser dem Mittelpunkt an der neuen polnischen Universität in Wilna, wo auch das meiste ältere Herbarmaterial liegt, soweit es nicht von den Russen bei der Schliessung der ersten Universität im Jahre 1832, nach Kiew übergeführt wurde, bildete sich ein zweiter Mittelpunkt in der 1922 gegündeten litauischen Staatsuniversität in Kaunas. Von hier aus wird die systematische Erforschung der Republik Litauen eingeleitet, wahrend Wilna sich auf den bei Polen verbliebenen Teil des früheren Grossfürstentums beschränkt.

Literatūros, liečiančios neokupuotos Lietuvos florą, yra labai nedaug. Daugybė mokslininkų - botanikų gyvendavo Vilniuje, Gilibert, B. Jundziłł, Gorski, J. Jundziłł ir kiti, ir

todel jo apylinkės geriausia ištirtos. Į buvusią Kauno guberniją tiktai visai pripuolamai atvažiuodavo botanikai-mokslininkai; kun. P a b r i e ž o s herbarijus ir rankraščiai tiktai dalinai yra žinomi; iš dabartinės neokupuotos Lietuvos — Klaipėdos kraštas geriausia ištirtas, dėka vokiečių botanikams.

Vilniaus krašto floros tyrimo istoriją sudarė S ł a w i ń s k i (1922), kurio veikale gana pilnai nurodyta ir visa liečianti krašto literatūra. Reikia dar pažymėti, kad nežiūrint į sulyginant didelį darbų sąrašą, originalinių darbų, kuriuose būtų pažymėti ir nauji Lietuvos florai daviniai, yra labai nedaug.

Mes galime atskirti tris Lietuvos floros tyrinėjimo periodus.

I. Senas, Vilniaus Universiteto periodas — G i l i b e r t, B. J u n d z i ł ł, J. J u n d z i ł ł, G o r s k i, E i c h w a l d. Šiame periode, su centru Vilnium, daugiausia ištirtos Vilniaus miesto apylinkės ir pripuolamai botanikai aplankė dabartinės nepriklausomos Lietuvos plotą. Žemaitijoj tame periode dirba tiktai kun. P a b r i e ž a.

II. Rusų periodas nuo Vilniaus Universiteto uždarymo iki didžiojo karo. Mokslo centro nėra; botanikai aplanko Lietuvą iš Petrapilio, iš Varšuvos, iš Rygos ir iš kitų miestų.

III. Dabartinis periodas su tyrinėjimo centru Kaunas.

* nurodo veikalus, sudarytus kompiliatyviškai iš kitų tyrinėjimų.

** nurodo veikalus, liečiančius tiktai arba daugiausia kaimynus neokupuotai Lietuvai kraštus.

A b r o m e i t, J. Flora von Ost-und Westpreussen. 1. Samenpflanzen oder Phanerogamen. Berlin 1898 ir 1903. Pusl. IX+692. Flora neduoda augalų aprašymo, tai nėra raktas augalų apibūdinimui, bet kritiškas augalų sąrašas, kuriame smulkiausiai yra nurodyti augalų augimo vietos. Kadangi į tą veikalą įeina ir visas Klaipėdos kraštas, jis yra labai reikalingas mūsų florai pažinti. Be to, yra nurodyti augalų pavadinimai lietuvių kalba. Gaila, šitas veikalas dar nepabaigtas.

Wichtig für die Kenntnis der Flora des jetzigen Litauens, da die Flora auch das heutige Memelgebiet umfasst. Enthält auch viele litauische Pflanzennamen.

(Afanassjew, D.) Аѳанасьевъ Д. Матеріалы для географіи и статистики Россіи. Ковенская губернія С. Петербургъ -VIII + 743.

Botanikos dalis, pusl. 214 — 237 sudarytas S. Polevski (С. О. Полѣвскій) mokslo vertės neturi. Autorius duoda tiktai kultūrinių ir vaistinių augalų, miškų, medžių ir krūmų ir kenksmingų augalų sąrašą. Toliau jis kalba apie svarbiausius kultūrinius augalus ir duoda fenologinius davinius iš savo tyrinėjimų. Pusl. 384 — 393 kalbama apie žymiausių miškų plotus. Darbas liečia buvusią Kauno guberniją.

Eine in wissenschaftlicher Hinsicht bedeutungslose Aufzählung von Kulturpflanzen, Arzneipflanzen, Waldbäumen und Sträuchern, schädlichen und eingeführten Gewächsen. Am Ende gibt sie einige phänologische Beobachtungen des Verfassers (S. Polevski). Das Werk bezieht sich auf das ganze frühere Gouvernement Kowno.

* (Baltramaitis, S.) *Балтрамайтисъ С.* Сборникъ библіографическихъ матеріаловъ для географіи, этнографіи и статистики Литвы. Зап. Имп. Русс. Геогр. Общ. по отд. Этногр. XXI вып. 1. С. Петербургъ 1891. Pusl. VIII + 289 + 96.

Knygoj yra nurodyti (pusl. 8 — 10) 29 darbai apie Lietuvos florą. Sąrašas botanikos atžvilgiu nepilnas.

Diese bibliographische Arbeit enthält u. a. ein aus 29 Nr. Nr. bestehendes Verzeichnis von Arbeiten über die Flora von Litauen. Das Verzeichnis ist nicht vollständig.

Brundza, K. Kai kas iš mūsų parazitinių grybelių floros. Kosmos, XI. 1930. Nr. 2. pusl. 33 — 53.

Autorius duoda savo darbe sąrašą iš 107 parazitinių grybų rūšių.

Der Verfasser gibt ein Verzeichnis von 107 in Litauen gefundener parasitischer Pilze.

* (Buczyński, J.). Opisanie historyczno — statystyczne powiatu Rossieńskiego gubernji Kowieńskiej. Wilno. 1874. Pusl. 235.

Autorius pusl. 17 — 19 kalbą apie miškus Raseinių apskrityje ir nurodo tenai didesnių miškų plotus. Daviniai paimti iš Polujanskio 1854 m. darbo.

Der Verfasser gibt auf Grund der Angaben von Polujanski (1854) die Grösse der wichtigsten Wälder des Kreises Raseiniai an.

*C z e c z o t t H. The Atlantic Element in the Flora of Poland. Bull. Acad.. Pol. Sciences et Lettres Naturelles. Classe Sciences Math, et Naturelles, Série B. Sciences Naturelles. Cracovie 1926. Pusl. 361 — 407.

Įdomus straipsnis su daugelio žemėlapių nurodančių atlantijos augalų išsiplatinimą Lenkijoje. Kai kurie augalai yra nurodyti ir neokupuotoje Lietuvoje, pasiremiant literatūros daviniais.

Eine interessante Arbeit, welche auf vielen Kärtchen die Verbreitung des atlantischen Florenelements in Polen und z. T. auch im Gebiete der jetzigen Republik Litauen zeigt.

*D e C a n d o l l e, A.

Géographie Botanique raisonnée. I et II. Paris 1855. Pusl. 1 — XXXII + 1365.

Pamatinis augalų geografijos veikalas, kuriame galima surasti ir statistinių žinių apie istorinės Lietuvos florą, paimtų iš kitų šaltinių. Be to yra nurodytas kai kurių augalų išsiplatinimas dabartinės Lietuvos ribose.

Des bekannte Werk enhält einige statistische Angaben über die Flora des historischen Litauens.

D r y m m e r, K. Spis roślin zebranych na paru ekskursyjach w. r. 1880 i 1881 w okolice Hanuszyszek. Pam. Fiz. V. 1885. Pusl. 127 — 134.

Autorius duoda labai trumpą augmenijos aprašymą ir sąrašą iš 176 rūšių be smulkesnių nurodymų. Autorius ekskursavo Onuškio miestelio apylinkėse, Rokiškio apskr.

Eine überaus kurze Vegetationsskizze und Verzeichnis von 176 Pflanzen, ohne nähere Angaben. Die Arbeit bezieht sich auf den jetzigen Kreis Rokiškis.

D r y m m e r K. Sprawozdanie z wycieczki Botanicznej odbytej w nadniemenskie okolice powiata Władysławoskiego, Maryampolskiego w. r. 1885 i 1886. Pam. fiz. VII. 1887. Pusl. 60 — 93.

Įdomus ir labai svarbus straipsnis Suvalkijos florai pažinti. Autorius aplankė Vilkaviškio, Naumiesčio ir Šakių apylinkes ir apžiūrėjo dešinį Nemuno krantą iki Kauną, kurio miesto apylinkėse jis taip pat ekskursavo.

Pusl. 60 — 63 apima ižanga ir nurodo kai kurių augalų išsiplatinimą, pusl. 63 — 93 duotas surastų augalų sąrašas iš 224 augalų rūšių, tarp kurių visa eilė retų ir įdomių augalų.

Eine für die Kenntnis der südlich vom Memel Flusse gelegenen Gegenden überaus wichtige Arbeit. Das Verzeichnis enthält 224 Pflanzen mit Bezeichnung der Fundorte, darunter eine Reihe seltener Arten.

E i c h w a l d, E d. Naturhistorische Skizze von Litauen, Wolhynien und Podolien. 11. Abteilung, botanische Bemerkungen; Wilna 1830. Pusl. 105 — 184.

Autorius duoda pirmiau (105 — 112) trumpą krašto augmenijos aprašymą, santykiuose su klimato sąlygomis. Nurodyta t. kt. kad L i r i o d e n d r u m gerai auga lietuvos soduose, bet nušalo Volynėje. Toliau eina (pusl. 113 — 184) augalų sąrašas iš 571 genčių P h a n e r o g a m a e, L y c o p o d i a c e a e, paparčių, (E q u i s e t a c e a e), C h a r a c e a e. Autorius nurodo bendrai augalų augimo vietas ir tiktai kartais paduodami smulkesni vietų nurodymai, daugiausia apie Vilnių, rečiau iš kitų Lietuvos vietų ir t. t. Lietuvos augalus surinko Dr. G o r s k i arba aprašė sulyg Lietuvoje surastais herbarijų egzemplioriais. Darbas yra dalinai kompilativiškas ir remiasi daugiausia G o r s k i o tyrinėjimais, bet gerai sudarytas ir del to juo naudojasi toki mokslininkai kaip L e d e b o u r, L e h m a n n, S e l e n z o w ir kt. Bet del dabartinės Lietuvos floros jo vertė mažesnė, todel, kad nenurodyta tiksliau augalų augimo vieta, ir jis apima visą istorinę Lietuvą. Nauji augalai, kaip pav. *Poa lithuanica* Gorski.

Dieses wichtige Werk enthält einige wenige Fundorte aus dem Gebiet der jetzigen Republic Litauen, ferner eine Reihe Fundorte aus der Umgebung von Wilna. Bei den meisten Pflanzen ist jedoch der Fundort nur ganz kurz angegeben, wie Litauen, d. h. das Gebiet des früheren Grossfürstentums Litauen. Der Verfasser ist nicht Botaniker, als Unterlage dienten ihm die Beobachtungen und Sammlungen von G o r s k i in Wilna, dessen flora Lith. Mnssk. citiert wird. Von letzterem sind eine Reihe Pflanzen, wie z. b. P o a l i t h u a n i c a G o r s k i beschrieben worden. Das Werk wird öfters von späteren Autoren citiert, wie L e d e b o u r, L e h m a n n, S e l e n z o v.

** F l e i s c h e r, J. G. Flora der deutschen Ostseeprovinzen Esth—, Liv.— und Kurland. Herausgegeben von E. Lindemann. Mitau und Leipzig 1839. Pusl. VI+390.

Jau pasenusi flora - raktas augalams apibudinti su augalų ap-

rašymais. Autoriai daugiausia tyrinėjo buv. Kurliandijos guberniją. Augalų augimo vietos nenurodytos.

G. (a d o n) M. Opisanie powiatu Telszewskiego. Wilno 1846. Pusl. 186. Pusl. 14 — 19 Autorius kalba apie augmeniją. Duodama sąrašas iš augančių Žemaitijoj miškinių augalų. Mokslo vertės neturi.

Der Verfasser behandelt kurz die in Žemaitien verkommenden Nutzen und Arzneipflanzen. Ohne wissenschaftliche Bedeutung.

** G i l i b e r t J. E. Flora Lituanica inchoata, seu enumeratio Plantarum, quas circa Grodnam collegit et determinavit Joannes Emmannuel Gilibert. Collectio I, II, III. Grodnae 1781; collectio IV — V Vilnae 1782.

Pamatiniai apie Lietuvos (istorinės) floros straipsniai su naujų augalų aprašymais. Knygos nemačiau.

** G i l i b e r t, J. E. Flora Lithuanica, ichoata, seu enumeratio Plantarum quas circam Grodnam callegit et determinavit Joannes Emmanuel Gilibert. 1785 Dedicatio et Chloris Grodnensis seu conspectus plantarum Agri Grodnensis in Lithuania, ordine Linneano. Pusl. 1 — 47.

Plantae rariores et communes Lithuaniae opservationibus aut descriptionibus illustratae. Pusl. 1 — 88. In Caroli Linnaei Systema Plantarum Europae exhibiens. I. 1785.

H r y n i e v i e c k i, B. Przyczynek do flory Kowieńskiego. Pamiętnik Fiz. XVIII, 1904. Warszawa. pusl. 32 — 46.

Autorius vasaros metu 1899 m. gyveno Pogynės dvare, netoli Babtų, Kauno apskr. prie Ginijos upelio. Įžangoje (pusl. 32—36) jis duoda augimo vietų aprašymą. Toliau eina augalų sąrašas iš 212 augalų, tiktai iš Phanerogamae, su augimo vietų nurodymais. Reikia paminėti didelio, netoli Babtų, miško aprašymą, kuris susidaro iš pušyno, iš eglyno su ąžuolais ir iš gryno ąžuolyno. Tarp eglės ir ąžuolo eina kova, kurią autoriaus nuomone, laimės eglė.

Eine Aufzählung von 212 unweit Kaunas gefundener Pflanzen nebst kurzer Vegetationsskizze.

** H r y n i e v i e c k i, B. O zasiągu Cladium Mariscus R. Br. na ziemiach polskich i w krajach ościennych. Kosmos XLVII 1922. (Lwów) pusl. 347 — 360.

Autorius nurodo *Cladium Mariscus* greta neokupuotos Lietuvos, būtent Trakų apskrities ežeruose: sulyg G o r s k i ir

Schmalhausen'o jis auga netoli Suvalkų ir Vygrių ežero apylinkėse.

Behandelt wird das Auftreten von *Cladium Mariscus* an der Granze der Republik Litauen.

Hrynieviecki, B. Aegagropila Sauteri (Nees) Kütz. na Litwie Kosmos XLVII. 1922 (Lwów). Pusl. 105 — 107.

Nurodyta *Aegagropila Sauteri* (Nees) Kütz. Žirnavos (Żyrnowo) ežere Ukmergės apskrityje. Egzemplioriai randasi Varšuvos ir Krakuvos Universitetuose.

Behandelt wird das Vorkommen von *Aegagropila Sauteri* (Nees) Kütz. im jetzigen Litauen, nach in den Universitäten Warschau und Krakau befindlichen Exemplaren.

Hrynieviecki, B. Ksiądz Jerzy Pabrież (O. Ambrozy) zasłużonu badac flory Żmudzi. Wszechświat 1914.

Ivanauskas, T. Sartų ežero ekspedicijos preliminarinė apyskaita. Lietuvos Universiteto Matematikos-Gamtos Fakulteto Darbai 1927 — 1928. IV. pusl. 6 ir žemėlapis.

Paminėti 19 augalų rūšių, augančių Sartų ežere ir ant jo krantų. Be to, 13 planktoino dumblių.

Es werden 19 an den Ufern des Sartai Sees und im See gefundene Pflanzen erwähnt. Ausserdem 13 Plankton Algen.

** (J. Ivanovič) Ивановичъ, И. И. Матеріалы по обслѣдованію торфяниковъ Виленской губерніи. Изданіе Управленія Земледѣлія и Государств. Имуществъ Виленской и Ковенской губерній. Вильна 1915. psl. 185.

Botanikos dalį apdirbo I. M. Nekraš'as (И. В. Некрашъ) Botanikos atžvilgiu knygą duoda nedaug, pusl. 9 — 40 yra bendras augalų sąrašas, bet be nurodymų kur augalai buvo surasti. Pusl. 41 — 78 aprašyta Vilniaus gub. durpynų geologinė struktūra, pusl. 79 — 120 jų cheminė sudėtis, toliau eina žinios apie durpynų kultūrą ir melioraciją. Knyga duoda nedaug davinių iš neokupuotos Lietuvos, būtent iš Mokniūnų dvaro (buv. rusų Trakų apskritis), iš Saldutiškių dvaro ir iš Kukuziškio dvaro buv. Švenčionių apskrityje.

Ergebnisse der Untersuchung von Torfmooren im früheren Gouvernement Wilna. Der botanische Teil ist schwach und bringt wenig wertvolles. Einige Angaben beziehen sich auf das heutige Litauen.

** Jundziłł. X. B. S. Opisanie roślin w prowincyj W. X. L. naturalnie rosnących według układu Linneusza. Wilno 1791. Pusl. 1 — 574. Pirmas Lietuvos flora prasideda trumpa botanikos istorija ir Linnejeus biografija. Flora apima tiktai dabartinės okupuotos Lietuvos dalį, būtent Vilniaus miesto apylinkes, kur autorius gyveno; be to jis buvo ir Lydos apskrityje ir sunaudojo Giliberto Gardine surinktą ir išleistą medžiagą.

Flora yra padalyta sulyg Linnejaus sistemos, dabar labai pasenusia ir dėl to naudotis reikia atsargiai. Ji apima sporuočius ir žieduočius augalus. Augalų augimo vietų nurodyta labai nedaug. Iš Vilniaus ir buv. Vilnijos gubernijos paminėta 126 augalų rūšys.

Die erste das Gebietes des Grossfürstentums Litauen umfassende Flora, welche auf Grund eigener und früherer (Gilibert) Untersuchungen zusammengestellt ist. In Wilna und dem früheren Gouvernement Wilna werden 129 Pflanzen erwähnt. Vom Gebiet der Republik Litauen werden nur einige an das Wilna Gebiet angrenzende Gegenden berührt.

** Jundziłł, X. B. S. Opisanie roślin litewskich według układu Linneusza. Wilno 1811. Pusl. 1 — 333.

Autorius duoda augalų aprašymą sulyg Linejaus sistema, augančių, jo žiniomis, D. Lietuvos Kunigaikštijoj. Augalų augimo vietos nenurodytos, išskiriant kai kuriuos retus augalus, kaip pav. *Rubus arcticus* Salose (Soly) Ukmergės apskrityje. Iš Vilniaus gubernijos nurodyti yra 71 augalas. Knyga apima sporuočius ir žieduočius augalus, ir sudaryta, kaip matyti iš įžangos, Universiteto klausytojams. Darbo panaudojo Ledebour, Lehmann ir kiti.

Einere kürzere, wohl für Studierende bestimmte Flora. Da Ortsangaben meist fehlen, ist die Verbreitung der Pflanzen schwer festzustellen. Aus dem Gebiet der Republik Litauen sind nur einige wenige Pflanzen angegeben. Die Flora wird öfters von späteren Autoren citiert.

Raport Pana Józefa Jundziłła do fakulteto fizyczno - matematycznego w Uniwersitecie Cesarskim Wileńskim, przysyłane z podróży botaniczney po gubernii Wileńskiey. Pamiętnik Farmaceutyczny Wileński. II. 1822, pusl. 438 — 446.

Trumpas, bet labai svarbus Lietuvos florai pažinti straipsnis. Autorius išvažiavo iš Vilniaus, per Nerį, atvyko į Jonavą, apžiūrėjo jo apylinkes ir atvyko į Kauną. Pažymėti yra įdomiausi surasti au-

galai ir duotas surastų augalų sąrašas iš 245 rūšių. Autoriaus daviniai įėjo į J. Jundziłło (1830) Lietuvos florą ir daliniai į tolimesnę literatūrą.

Trzy poznieysze raporta Pana Józefa Jundziłła do fakultetu fizyczno - matematicznego w Universitecie Imperatorskiem Wileńskim przyslane z podroży botaniczney po gubernii Wileńskiey. Pamiętn. Farmaceutychny Wileński 11—1822. Pusl. 574 — 587.

Trys trumpi, bet labai svarbūs pranešimai apie autoriaus kelionę per Lietuvą, sulig maršrutu Kaunas — Babtai — Labunava — Kedainiai — Buda — Wilkija — Seredžius — Eiriogala — Raseiniai — Seredžius — Jurbarkas — Tauragė — Švekšna — Rietavas — Plungė — Kretinga — Palanga — Salantai — Kalvarija — Viekšniai — Papilė — Krapiai — Žagarė — Ryga — Šiauliai — Kaunas — Vilnius.

Autorius duoda daugybę labai įdomių floristinių davinių, kaip pav. *Betula nana* apie Jurbarką, *Taxus baccata* apie Svekšną, *Myrica Gale* netoli Palangos ir t. t. Kiekvienam raporte pridėti surastų augalų sąrašai, bet be vietų nurodymų. Autoriaus daviniai dalinai įėjo į tolymesnę botanikos literatūrą, kaip pav. J. Jundziłł, Selenzov ir kt.

Ne visa medžiaga pakankamai apdirbta.

Vier für die Kenntnis der Flora der Republik Litauen überaus wichtige Berichte über eine 1821 ausgeführte Reise, deren Route aus dem litauischen Texte ersichtlich ist. Im Texte und in den Pflanzenlisten sind gegen 700 Pflanzen angeführt.

** Rośliny skrytopłciowe postrzeżone w okolicach Wilna, na początku wiosny 1821 roku przez Józefa Jundziłła. Pamiętnik Farmaceuticzny Wileński 11. 1822. Pusl. 436 — 437.

Sąrašas iš 72 Kryptogamų iš Vilniaus apylinkių, be augimo vietos nurodymų.

Ein Verzeichnis von 72 Kryptogamen aus dem Umgebung von Wilna, jedoch ohne nähere Ortsangaben.

** (J. Jundziłł) dołączamy tu rejestr części herbarza roślin skrytoplcioywch, znalezionych w okolicach Wilna w. z. 1821; 1822. Pamiętnk Farmaceuticzny Wileński, pusl. 653 — 654.

Sąrašas iš 142 rūšių Kryptogamae be jokių vietos nurodymų, iš Vilniaus apylinkių.

Ein Veržeichnis von 142 Kryptogamen aus dem Umgebung von Wilna, ohne nähere Ortsangaben. Ergänzt das vorige Verzeichnis.

* J u n d z i ł ł, J. Opisanie roślin w Litwie, na Wolyniu, Podolu i Ukraine dziko rosnących jako i oswoionych. Wilno 1830. Pusl. XII + 583.

Autoriaus darbas apima visą istorinę Lietuvą, sudaryta kompiliativiniu būdu iš originalinių augalų kolekcijų ir surinktų herbarijų ir literatūros medžiagų (G i l i b e r t, B. J u n d z i ł ł, B e s s e r, J. J u n d z i ł ł). Tat yra raktas augalams apibudinti, sulyg Linnejaus sistema. Augalų augimo vietos nenurodytos, išskiriant kai kuriuos augalus, kaip pav. *Betula nana* apie Jurbarką, *Primula farinosa* apie Palangą ir t.t. *Struthiopteris* ant Dubysos. Knyga apima žieduočius ir sporuočius.

Eine auf Grund früherer Sammlungen und der vorhanden Literatur zusammengestellte Arbeit. Ortsangaben fehlen bis auf geringe Ausnahmen. Die Arbeit behandelt das Gebiet des ganzen früheren Grossfürstentums Litauen.

** K a r m a z y ń s k a, H a l i n a. O jemiole w Polsce. Rocznik Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. II. Lwów 1928. Pusl. 33. Su 7 pieš.

Autorius duoda *Viscum album* išsiplatinimo žemėlapį, kur įeina ir Vilniaus kraštas.

Berücksichtigt wird die Verbreitung von *Viscum album* auch im Wilna Gebiet.

K i s i n a s, A. Kopų augmenija Palangos pakrantėje. Kosmos VIII. 1927. Pusl. 297 — 333.

Autorius duoda kopų augmenijų asociacijų aprašymą Palangos apylinkėse. Aprašyti yra 14 asociacijų; augalų sąraše yra 97 augalų rūšių.

Eine pflanzensoziolagische Beschreibung des Meeresstrandes aus der Umbegung von Palanga (Polangen) mit Aufzählung von 97 Arten.

** K l i n g e, J. Flora von Est-Livl und Curland. I. Abt. Gefaesspflanzen. Reval 1882. Pusl. XVI + 214 + 664.

Raktas augalams apibudinti su augalu aprašymu. Liečia buv. Kurlandijos gubernijos dalį. Flora yra sudaryta greičiau sulyg literatūriniais daviniais negu sulyg herbarijų medžiaga.

Diese Flora bezieht u. a. auf das, früher zu Kurland gehörende Meeresgestade bei Palanga (Polangen), jedoch ohne nähere Ortsangaben.

** Kluk, X. K. Dykcyonarz Roslinny. I, II, III. Pusl. XLII 1 — 214; 1 — 256; 1 — 196 reestr. Warszawa 1805 — 1811 (pirmas leidinys išėjo 1786 — 88 m.).

Įžangoje autorius sako, kad į jo darbą įeina ir Lietuvos (t. y. istorinės Lietuvos) dalis. Augalai aprašyti alfabetiškai, nurodyta jų pritaikymas, bet vietų nurodymų visai nėra.

Beschreibung von Pflanzen in alphabetischer Reihenfolge, welche im früheren Königreich Polen, inklusiv den angrenzenden Teilen von Litauen wachsen. Ortsangaben fehlen.

Koch Walo. Studien über kritische Schweizerpflanzen. Berichte der Schweizerischen Botanischen Gesellschaft, Heft VII, 1928. Bern 1929, pusl. 44 — 66.

Autorius smulkiai aprašo tarp kitų *Plantago intermedia* Gilibert, ir nurodo, kad matė, tą augalą ne tiktai Šveicarijoj, bet ir Lietuvoje.

Der Verfasser beschereibt u. a. *Plantago intermedia* Gilibert, wobei er angibt, dass er diese Pflanze auch mehrfach in Litauen gefunden habe.

Končius, I. ir Ruokis, V. Palangos kraštas. Kaunas. 1926. pusl. 255. Pusl. 105 — 109. Autoriai duoda trumpą, populiarinį, to krašto augmenijos aprašymą, iliustruotą fotografijomis.

Die Verfasser geben eine kurze populär gehaltene Vegetationsskizze des Gebietes von Polangen mit einigen Photographien.

* Köppen Fr. Th. Geographische Verbreitung der Holzgewächse das europäischen Russlands und des Kaukasus. 1 — II St. Petersburg 1888 — 89. Pusl. XXVI + 668 + 592.

Pagrindinis veikalas apie medžių išsiplatinimą buvusioje Rusijoje, suadrytas literatūros daviniais ir iliustruotas žemėlapiais. Lietuvoje medžių išsiplatinimas nurodytas sulyg J. Jundziłł, Eichwald, Gilibert ir kitų daviniais.

Dies bekannte Werk bringt auch eine Verbreitung der Holzgewächse innerhalb der jetzigen Republik Litauen auf Grund der in der Literatur vorhandenen Angaben. (J. Jundziłł, Gilibert, Eichwald u. a.).

** (K o r e v o, A.) Корево, А. Матеріалы для географіи и статистики Россіи. Виленская губерніи 1861.

Pusl. 202 — 219. įdėtas augančių Vilniaus gub., sudarytas K. T a m u l e v i č i a u s, augalų sąrašas iš 569 augalų; sulyg S e l e n z o v o, darbas mokslo vertės neturi, kadangi yra kompiliacija iš įvairiausių darbų. Be to yra daugybė klaidų.

Auf Seite 202 — 219 eine viele Fehler enthaltende Kompilation über die Flora des Gouvernements Wilna.

K u p f f e r, K. R. Grundzüge der Pflanzengeographie des ostbaltischen Gebietes. Abhandlungen des Herder — Institutes zu Riga I. 6. Riga 1925. Pusl. 224 ir žemėlapis.

Pagrindinis botaniškai - geografiškas apie rytų pabaltijos kraštus veikalas, apima visą dabartinę Estiją, Latviją ir Lietuvos šiaurės dalį, kurią autorius vadina Samogitia septentrionalis. Pietų Lietuva priklauso visai kitai botaniškai - geografiškai provincijai ir sienos linija ant Kupffero žemėlapio eina per upių perskyrį tarp Ventos ir Nemuno. Nurodyta, kad Lietuvoje greta Triškių auga *Globularia vulgaris*.

Diese wichtige Arbeit behandelt auch ganz kurz die pflanzengeographische Zugehörigkeit des jetzigen Litauens, dessen nördlicher Teil Samogitia septentrionalis genannt wird.

K u p r e v i č i u s, J. Apie Lietuvos upių ir jūrų kopų augmeniją. Kosmos VII. 1926. Pusl. 325 — 331.

Autorius trumpai aprašo kopų augmeniją upių (Nemuno ir Nerio) ir jūros pakraščiuose, pasiremdamas savo tyrinėjimais, nurodydamas svarbiausias tokiose vietose augančių augalų rūšis. Straipsnis įliustruotas 6 paties autoriaus padarytomis nuotraukomis.

Eine kurze populär gehaltene Vegetationsübersicht der Flugsandböden an der Ufern der Flüsse und des Meeres mit 6 Aufnahmen nach Photographien des Verfassers.

K u p r e v i č i u s, J. Apie agarą *(Trapa natans L.)* Lietuvoje. Kosmos VIII. 1927. pusl. 277 — 279.

Autorius nurodo, kad *Trapa natans* riešutai randasi Kilučio ežere ties Biržais, bet gyvų augalų tenai nėra. Be to jis rado vieną riešutą 1925 m. Žuvintos ežero (Mariampolės apskr.) dugne. Sulyg nupasakojimų agaras 1921 m. buvo surastas Ežerėčio durpyno ežere.

Der Verfasser weist auf das Vorkommen von Nüssen von *Trapa natans* im Kilučiai See bei Biržai und im Žuvinta See (Kreis Mariampole) hin. Laut mündlichen Berichten soll *Trapa natans* im Jahre 1921 im See von Ežerėtis bei Kaunas gefunden worden sein.

Łapczyński, K. Wycieczka na Litwę i nad Bałtik. Pamiętnik Fiz. IV Warszawa 1884. Pusl. 171 — 227.

Autorius duoda trumpą, bet įdomų savo kelionės per istorinę Lietuvą aprašymą maršrute Varšuva — Minskas — Vilnius — Palanga. Neokupuotą Lietuvą liečia tiktai pusl. 206 — 220, kur duotas Palangos augmenijos aprašymas; pusl. 225 — 227 duotas augalų sąrašas. Vilniaus apylinkės liečia pusl. 195 — 202; autorius yra aplankęs Visoki Dvór dvarą (Aukštadvaris) Trakų apskrityje ir pusl. 223 — 225 duoda sąrašą iš 512 augalų. Autoriaus darbo pasinaudojo Selenzow ir Lehmann.

Eine kurze, jedoch inhaltsreiche Vegetationsskizze auf der Route Warschau — Minsk — Wilna — Polangen. Das Gebiet der jetzigen Republik Litauen wird bei Polangen behandelt, wo eine Reihe Pflanzen aufgezählt werden.

Łapczyński, K. Półwysep Birsztański. Pamiętnik Fiz. VI. 1886. Warszawa. 1886. pusl. 209 – 218.

Trumpas Birštono apylinkių augmenijos aprašymas, nurodant augalų augimo vietą. Pridėtas augalų sąrašas iš 284 augalų. Darbo pasinaudojo Selenzov, Lehmann ir kt.

Kurze aber inhaltsreiche Vegetationsskizze der Umgebung von Birštonas in Litauen, mit einem 284 Arten umfassenden Pflanzenverzeichnis.

* Ledebour, C. F. a. Flora Rossica sive enumeratio plantarum totius Imperii Rossici. Vol. I — IV. Stuttgart 1842 — 1852. pusl. XVI, 1 — 790; 1 — 937; 1 — 866; 1 — 741. Žemėlapis.

Pagrindinis veikalas visos buv. Rusijos augalams apibudinti. Lietuvos įeina sulyg literatūros daviniais — Giliberto, B. Jundziłło (1811), Eichwaldo.

Diese wichtige, das ganze frühere Russische Reich umfassende Flora, umfasst auch das heutige Litauen auf Grund der Arbeiten von Gilibert, B. Jundziłł (1811), Eichwald.

* Lehmann, E. Flora von Polnisch — Livland. Archiv. für Naturkunde Liv. — Ehst — und Kurlands. II. Serie Bd. XI Lief. I. Jurjew (Dorpat) 1895. Pusl. XIII + 432, su žemėlapių.

Nachtrag (1) zur Flora von Polnisch — Livland. — Archiv für Naturk. Liv. — Ehst — und Kurlands II. Serie Bd. XI. Lt. 2. Pusl. 125.

Lehmann'o darbas apima ne tiktai t. v. Lenkiška Liflandiją, t. y. dabartinės Latvijos rytų dalį, bet ir visą buvusį šiaurės vakarų Rusiją, pabaltijos provincijas, Pskovo ir Petrapilio gubernijas. Darbas grynai kompiliativiškas, kiek jis liečia kraštus už lenkiškos Lifliandijos sienos, bet svarbus tuo, kad jame sunaudota gana plačiai esama literatūra, k. pav. apie buv. Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijas. Bendroje darbo dalyje (pusl. 1 — 76) duoda bendrą šio krašto augmenijos charakteristiką, antroje dalyje (pusl. 76 — 124) autorius duoda botaniškai - geografiškų elementų apžvalgą. Į III, paskutinę dalį įeina sistematinis augalų sąrašas. Diese Arbeit enthält u. a. eine Zusammenstellung der botanischer Literatur über das frühere Gouvernement Kowno. Ferner sind im Pflanzenverzeichnis die in den betreffenden Arbeiten erwähnten Pflanzen enthalten.

Lindemann, E. Index plantarum quas in variis Rossiae provinciis hucusque invenit et observavit E. L. Bull. Soc. des Naturalistes de Moscou. 1860 N. 3 pusl. 77 —190.

Autorius per 25 metus apvažiavo didelę Rusijos dalį; savo darbe jis duoda surastų augalų sąrašą, nurodydamas, kuriose gubernijose kiekvienas augalas surastas. Iš buv. Kauno gubernijos jis nurodo 283 augalus, iš buv. Vilniaus gubernijos jų yra 299, iš Gardino gubernijos 742. Smulkesnių vietos nurodymų nėra, išskiriant kai kuriuos Bialowiežos miške. Sąraše yra 3 nenurodytų Ledebour'o Kauno gubernijos augalų.

Der Verfasser führt in seinem Verzeichnis u. a. 283 im früherem Gouvernement Kowno 299 im Gouvernement Wilna und 742 im Gouv. Grodno von ihm gefundene Pflanzen ohne nähere Ortsangaben an. Das Verzeichnis enthält für das erstere Gouvernement nur 3 bei Ledebour nicht erwähnte Pflanzen auf.

** (Ljubimenko, W.) Любименко, В. о флористическихъ экскурсіяхъ въ окрестностяхъ Друскеникъ. Труды Ботан. Сада Имп. Юрьевск. Университета 1904. Pusl. 17.

Straipsnis liečia daugiausia okupuotos Lietuvos dalį; jis duoda trumpą, bet gerą augmenijos aprašymą, sulyg sekančiomis bendruomenėmis: 1. Greitai tekantis vanduo; 2. Stovintis vanduo; 3. Krantai; 4. Smėlys su pušynu, būtent: pušynas su negyva arba

žolių danga, aukštas pušynas su samanomis, jaunas pušynas su kerpėmis.

Savo straipsnio gale autorius duoda naujų šitame krašte surastų augalų sąrašą.

Vegetationsskizze der Umgegend von Druskeniki an der Grenze des litauischen und polnischen Verwaltungsgebietes.

** Lorek, C. G. Dr. Flora Prussica. Abbildungen sämmtlicher, bist jetzt aufgefundener Pflanzen Preussens. Königsberg 1826. Pusl. 51, 210 lentelių.

Darbe atvaizduoti 1160 augalų rūšių, augančių Prūsuose. Smulkesnių augimo vietų nėra nurodyta. Pirmas leidinys su spalvotais paveikslais, antras ir trečias leidinys su pusiau spalvotais paveikslais. Trečias leidinys išėjo 1848 metais, pusl. 57 su 241 lentele su 1269 augalų rūšimis.

In der ersten Auflage dieser Flora sind 1160 Pflanzen abgebildet, in der zweiten Auflage 1269 Arten. Nähere Ortsangaben fehlen.

** (Massalski, V.). Массальскій, В. кн. Очерк климата флоры цвѣтковыхъ растеній въ Друскеникскихъ водахъ. Труды С. Пет. Общ. Естеств. томъ. VI. 1885.

Druskininkų augmenijos aprašymas. Žiūr. to paties autoriaus straipsnį lenkų kalba.

Vegetationsskizze der Umgebung von Druskeniki. Siehe desselben Verfassers Arbeit in polnischer Sprache.

** Massalski, W. Ks. Skic klimatu i jawnokwiatowej flory Druskenik. Pamiętnik Fiž. V. Warszawa 1885, pusl. 3 — 54.

Autorius aplankė Druskininkus 1883 metais. Pirmoje straipsnio dalyje jis aprašo vietos topografiją i rortografiją, antroje dalyje jo klimatą. Trečioje dalyje (pusl. 20—47) duotas surastų augalų sąrašas iš 437 rūšių su augimo vietų nurodymais, į kurį įeina tiktai Phanerogamae; ketvirtoje dalyje (pusl. 47 — 54) jis duoda augalų uagimo vietų aprašymą.

Die Arbeit enthält u. a. eine Vegetationsskizze der Umgebung von Druskeniki an der Grenze des litauisch — polnisch Verwaltungsgebietes, mit einem 437 Phanerogamen enthaltenden Pflanzenverzeichnis.

** (Melder, Chr.). Мельдеръ, Хр. Типологическая классификація лѣсовъ Курляндской губерніи Изв. Имп. Лѣсн. Инст, XXIV. 1913. Pusl. 165, su fotografijomis ir žemėlapiais. Autorius duoda

gerą buv. Kurliandijos gubernijos miškų aprašymą miškininkystės atžvilgiu. Tekste paminėti ir žemėlapiuose nurodyti tos Kurliandijos dalys, kurios dabar priklauso Lietuvos respublikai.

Eine Beschreibung der Wälder des früheren Gouv. Kurland von forstlichen Standpunkte aus, wobei die jetzt zu Litauen Gehörenden Teile dieses Gouvernements einbegriffen sind.

Minkevičius, A. Kai kurie parazitiniai grybai, surinkti Lietuvoje 1925 ir 1926 m. Kosmos. VIII. 1927 pusl. 225 — 229. Straipsnis papildo d-ro Vilkaičio straipsnį ir duoda sąrašą iš 64 grybų rūšių.

Das Verzeichnis enthält 64 im jetzigen Litauen gesammelte Pilze und bildet eine Ergänzung zum Verzeichnis von Vilkaitis.

Minkevičius, A. Beržas nykštukas (Betula nana L.) Lietuvoj. Kosmos VII. Kaunas 1926. pusl. 368.

Autorius surado *Betula nana* Šepetos durpyne, Panevėžio apskrityje ir nurodo kai kurius kitus augančius tame durpyne augalus.

Es wid über das Vorkommen von *Betula nana* auf dem Moore Šepeta bei Kupiškis, Kreis Panevėžys, berichtet.

** Minkevičius, A. Rūdžių grybelių tyrinėjimas Rytinėj Lietuvoj. Kosmos IX; 1928. Pusl. 137 — 139. Referatas B. Szakien'o darbo 1926.

Ein Referat der Arbeit von B. Szakień 1926.

Minkevičius, A. Šis tas apie Lietuvos samanas. Kosmos. X. 1929. Pusl. 293 — 302. Autorius duoda svarbiausių samanų bendruomenių Lietuvoje aprašymą, būtent miškų, durpynų, pievų, smiltynų, šiaudinių stogų ir moreninių riedulių ir pamini daugybę augančių Lietuvoje samanų.

Der Verfasser beschreibt kurz die wichtigsten in Litauen vorkommenden Moosgesellschaften und erwähnt hierbei eine Reihe von ihm in Litauen gefundener Moose.

(Moellendorff, o. von.). Мелляндорфъ, Ѳ. фонъ и А. Смѣлянскій Матеріалы для флорѣ Ковенской губерніи. Ковно 1902. Psl. 1-70.

O. v. Moellendorff, būdamas vokiečių konsulu Kaune surinko (1897 — 1901) Kauno apylinkių žolyną, kuris dabar randasi Lietuvos Universiteto Botanikos kabinete. Surinktų augalų sąrašą sutvarkė ir papildė A. Smielanskis. Sąraše yra 619 augalų rūšių, be to ir visa eilė augalų, kurie autoriaus nuomone

galėtų augti Lietuvoje. Apibūdinime yra nemaža klaidų ir visas turi tiktai mažą mokslišką vertę.

Aufzählung von vom Verfasser in der Umgebung vom Kowno gesammelten Pflanzen. Ferner werden eine Reihe, von anderen Botanikern im früheren Gouvernement Kowno gufundener Pflanzenn sowie solche, welche aller Wahrscheinlichkeit nach im Gouvernement Kowno aufgefunden werden könnten, aufgezählt. Das Verzeichnis ist jedoch sehr wenig vollständig und enthält viele Fehler. Das Herbarium ist im Besitze des Botanischen Institutes der Universität Kaunas.

Mortensen, H. Litauen. Grundzüge einer Landeskunde. Hamburg 1926. Psl. XVIII.+321 ir 8 žemėlapiai.

Šis puikiai iliustruotas fotografijomis ir žemėlapiais veikalas maža duoda žinių apie augmeniją (pusl. 32 — 38) daugiausia pasakyta apie lapuotų ir spygliuočių miškų išsiplatinimą mūsų krašte.

Diese rein geographische Arbeit enthält auf Seite 32 — 38 nur wenige kurze Angaben über die Vegetationsverhältnisse von Litauen und behandelt ausführlicher nur die Verbreitung der Nadel — und Laubwälder.

Н. Наумов. Матеріалы для микологической флоры Россіи труды Бюро прикл. ботаники. С. Петербургъ. VI. 1913. Pusl. 167 — 212 ir 2 lentel.

(Naumoff N.)

Autorius duoda sąrašą iš 238 grybų rūšių, iš kurių 10 surinkta Vilniaus apylinkėse. Naujai aprašyta dvi rūšys *Phoma elssholtziae* ir *Phoma gnaphalii.* Ein Verzeichnis von 238 Pilzen wovon 10 aus der Umgebung von Wilna. Zwei Arten — *Phoma elsholtziae* und *Phoma gnaphalii* aus Wilna, werden neu beschrieben.

Pabrieža A. kun. Botanika arba Taislius auguminis. Shenandoa Pa. 1900 pusl. 1 — 166. Žinomo kun. A. Pabriežos knyga išleista tiktai 51 metais po jo mirties. Kiti jo rankraščiai dar neišleisti. Pusl. 110 — 166 jis duoda augalų pavadinimų sąrašą lotynų ir žemaičių kalboje, bet kadangi augimo vietos nepaminėtos ir sąraše yra įdėta daug neaugančių Lietuvoje augalų, naudotis tuo sąrašu Lietuvos florai pažinti negalima.

Aus dem handschriftlichen Nachlass dieses ersten Erforschers der Flora des Gebietes der jetzigen Republik Litauen ist erst 51

Jahre nach seinem Tode ein Lehrbuch der Systematik erschienen. Seite 110 — 166 geben ein Pflanzenverzeichnis in litauischer (Žemaitier Mundart) und lateinischer Sprache, welches jedoch keine Standorts und Ortsangaben und zudem viele in Litauen nicht wild vorkommende Arten enthält.

** P a x, F. Pflanzengeographie von Polen (Kongress Polen), Beiträge zur polnischen Landeskunde. Reihe A. Band 1. Berlin 1918 pusl. 148.

Puikiai išleista knygą apima neokupuotos Lietuvos pietų dalį būtent Suvalkiją. Autorius kalba apie Lenkijos floros genezį, apie krašto geografiją, jis duoda augalų bendruomenių aprašymą ir VII-am skyriuje duoda kongresinės Lenkijos floros padalinimą į floristines provincijas. Apie Suvalkiją nedaug yra pasakyta ir atskiro šio krašto aprašymo nėra. Suvalkija paminėta tiktai visai trumpai įvairiose teksto vietose. Bet nežiūrint į tai knyga yra labai svarbi botaniškai geografišku atžvilgiu. Suvalkija priklauso, kaip ir didžiausia dabartinės Lenkijos dalis t. v. Sarmatijos provincijai.

Diese Arbeit behandelt die pflanzengeographischen Verhältnisse von Kongress Polen, zu welchem der südliche Teil des jetzigen Litauen gehört. (früheres Gouvernement Suwalki). Die Angaben über letzteren sind jedoch sehr kurz und unvollständig.

* P f l a n z e n a r e a l e, d i e

I. Reihe Jena 1926 — 28.

II. Reihe 1 — 8 Jena 1928 — 30.

Žemėlapių rinkinys, kuriame nurodyti įvairių augalų išsiplatinimo arealai. Yra visa eilė augalų, kurių arealai apima dabartinę Lietuvą (pav. *Hedera Helix* ir kt.).

Eine Reihe der in der Sammlung dergestellten Pflanzenareale umfasst das jetzige Litauen.

P i e t r u s z c z y ń s k i, Z.. Wyniki Prac i Doswiadczeń stacji doświadczalnej w Bejsagole w roku 1912. Warszawa 1913. Pusl. 210.

Autorius pusl. 30 — 54 kalba apie augalų apsaugą ir nurodo 22 parazitinių grybų ir porą parazitinių bakterijų.

Auf Seite 30 — 54 werden unter anderem 22 parasitische Pilze und 2 pathogene Bakterien aus dem Gebiet des heutigen Litauen angeführt.

P o l u j a ń s k i, A. Opisanie lasów królewstwa Polskiego i gubernji zachodnich Cesarstwa Rosyskiego pod względem histo-

ricznym, statystycznem i gospodarczym. Warszawa 1854 — 1855. I — pusl. 428; t. II, pusl. 278; t. III pusl. 156; t. IV pusl. 168.

Įdomus veikalas, kurio II dalyje aprašyti buv. Kauno ir Vilniaus gub. miškai, bet daugiausia istorijos, statistikos ir ekonomijos atžvilgiu. Aprašyti didesni šių gubernijų miškai. Veikalo I dalyje aprašyta Augustavo gubernija (dabar Suvalkija). Davinių iš Botanikos yra ne daug, bet paminėti svarbiausi miškų medžiai, pav. yra davinių apie augančius Lietuvoje maumedžius.

Das Werk enthält u. a. eine eingehende Beschreibung der Wälder des jetzigen Litauens in historischer statistischer und ökonomischer Hinsicht. Botanisch,nur dadurch bemerkenswert, dass auf das Vorkommen der Lärche in Litauen hingewiesen wird, weshalb das Werk auch öfters von anderen Autoren citiert wird.

** Preuss, H. Die Vegetationsverhältnisse der deutschen Ostseeküste. Ein Beitrag zur genetischen und ökologischen Pflanzengeographie Nord-deutschlands I und II. Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig. Neue Folge XII. 1911—1912. Pusl. 45 — 112 ir 1 — 145 ir žemėlapis.

Pagrindinis botaniškai - geografinis veikalas, apima ir Klaipėdos krašto jūros krantą, kuris įeina į autoriaus „Ostbaltische Bezirk, Samländisch — Kurischer Unterbezirk". Žemėlapis nurodo ir svarbesnių augalų išsiplatinimą. Darbas yra labai svarbus visiems norintiems studijuoti kopų ir smėlio augmeniją jūros pakrantėj, bet trūksta moderniško augalų bendruomenių aprašymo.

Behandelt u. a. die Vegetationsverhältnisse der Meeresküste im Memelgebiet.

Rauktys, P. Skroblo (Carpinus Betulus) išsiplėtimo siena neokupuotoje Lietuvoje. Žemės Ūkis. 1928. Pusl. 155 — 162 ir 263 — 271.

Autorius smulkiai nustato savo tyrinėjimais skroblo *(Carpinus Retulus)* išsiplėtimą Lietuvoje.

Regel, C. Über litauische Wiesen. Festschrift Carl Schröter. Veröffentlichungen des geobotanischen Institutes Rübel. 3. Heft. Zürich. 1925. pusl. 320 — 334.

Autorius duoda fitosociologinę aliuvialinių pievų aprašymą, tarp Nemuno ir Nevėžos.

Der Verfasser gibt eine soziologische Schilderung der Alluvialwiesen zwischen den Flüssen Memel und Nevežis.

Regelis, K. Apie Lietuvos lankas. Kosmos Nr. 10 Kaunas 1926 m. pusl. 389 — 398.

Vertimas aukščiau paminėto vokiečių kalba straipsnio su pastaba.

Siehe den oben erwähnten Aufsatz von C. Regel (1925).

Regel, C. Zur Klassifikation der Assoziationen auf Sandböden. Englers Botanische Jahrbücher 61. 1928. Pusl. 263 — 284.

Autorius duoda augalų asociacijų ir kompleksų aprašymą, Kuršų užmarės (Kurische Nehrung) Klaipėdos krašte.

Behandelt die Pflanzenvereine der Sandböden der Kurischen Nehrung im Bereiche des Memelgebiets.

Reimers, Dr. H. und Hueck, Dr. K. Vegetationsstudien auf lithauischen und ostpreussischen Hochmooren. Beiträge zur Natur - und Kulturgeschichte Lithauens und angrenzender Gebiete Abh. der mth. - naturw. Abteilung der Bayer. Akad. der Wissensch. Suppl. - Band. 10. Abh. München 1929. pusl. 409 — 494, žemėlapiai ir fotografijos.

Autoriai durpynus tyrinėdami, 1924 m. liepos mėn. nuo 14 iki 31 d. aplankė Lietuvą ir Rytprūsių dalį. Iš Lietuvos pusės dalyvavo dabartinis Dotnuvos Ž. Ū. Akademijos profesorius V. Vilkaitis. Lietuvoje buvo apžiūrėti Ežeriečio, Kamanų, Tyrulių (netoli Siderių stoties), Šulinkių ir Didžiosios Plynios (netoli Tauragės) durpynai. Autoriai duoda kiekvieno aplankyto durpyno trumpą topografinę aprašymą, papildytą žemėlapiais ir piešiniais tekste ir svarbiausių kompleksų ir asociaciju aprašymą. Darbo gale yra 44 puikiu fotografiju. Darbas labai svarbus visiems norintiems susipažinti, ypač fitosociologijos atžvilgiu, Lietuvos durpynų augmenija.

Eine äusserst wichtige Arbeit, welche, wenn auch nur kurz, die Pflanzenvereine einiger litauischer Moore (Ežerėtis, Kamanai, Tyruliai, Šulinkiai, Didžioji Plynia)[1]) behandelt. Die Verfaser bereisten Litauen im Jahre 1924. 44 vorzügliche Photographien und eine Reihe Karten im Texte und am Schlusse der Arbeit erleichtern das Verständnis des Dargelegten. Ausserdem werden noch einige ostpreussische Moore behandelt.

** (Schmalhausen, J.) Шмальгаузенъ, И. Флора Югозападной Росiи. Кiевъ 1886.

** (Schmalhausen, J.) Шмальгаузеиъ, И. Флора Средней и южной России т. I и II. 1895—97.

1) Nach Schreibart der Verfasser: Tyruliai, Sulinai, Didžioji Pline.

Du pagrindiniai Rusijos florai pažinti veikalai. Antras veikalas yra padidintas pirmo veikalo leidinys. Autorius kalba ir apie Lietuvos florą, remdamasis Kijevo Universiteto herbariju. Sulyg Selenzov'o pirmam veikale buv. Vilniaus gubernijoje nurodyta 86 augalų rūšių.

Zwei grundlegende Werke, von denen das zweite eine vergrösserte Ausgabe des ersteren darstellt. Die litauische Flora ist nach den in der Universität Kiew befindlichen Herbarien berücksichtigt worden, welche in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts, nach Schliessung der Universität Wilna, hierher übergeführt wurden. Nach Selenzow sind für das frühere Gouvernement Wilna in der ersten Arbeit 86 Pflanzen angegeben.

** Schröder, B. Schwebepflanzen aus dem Wigrysee bei Suwalki in Polen. Ber. Deutsche Bot. Gesellsch. 1917, pusl. 256 — 266. Jahrg. 1917. Band. XXXV.

Darbas liečia planktono florą okupuotoje Lietuvoje.

Die Arbeit behandelt die Plauktonflora des Wigrysees umveit der jetzigen litauische - polnischen Demarkations linie.

** (Selenzov, A.) A. O. Зеленцовъ. Очеркъ климата и флоры Виленской губерніи.
Scripta Botanika Horti Universitatis Imperialis Petropolitanae. III. С. Петербургъ 1890—92. pusl. 21—64; 227—336; 337—412.

Pagrindinis veikalas kuris apima buvusią Vilniaus guberniją. Autorius sunaudojo visą esamą literatūrą, savo herbarijų iš 752 rūšių, Vilniaus muzejaus herbarijų iš 571 rūšių, ir įvarių žmonių surinktus mažesnius herbarijus. Viso sunaudota 10 herbarijų. Pirmame skyriuj autorius duoda sunaudotos medžiagos apžvalgą; antrame — gubernijos geografijos, orografijos ir hydrografijos apžvalgą; trečiame — geologijos ir dirvos aprašymą. Ketvirtame plačiai aprašytas gubernijos klimatas; penktame įdėtas žieduočių augalų ir sporuočių augalų sąrašas iš 988 rūšių su augimo vietų nurodymais, kurių daug yra iš Vilniaus, iš pasieninių su nepriklausoma Lietuva, vietų; kai kurie nurodymai liečia ir dabartinės Lietuvos plotą. Šeštame skyriuj autorius duoda krašto augmenijos ir bendruomenių aprašymą, būtent miškų, pievų, krūmynų, durpynų, vandenų, lankų, smėlio ir sausų vietų ir sinantropinių augalų. Darbas baigiasi statistiniais sulyginimais su kitų gubernijų flora. Labai naudingas darbas, bet iš neokupuotos Lietuvos įeina dau-

giausia literatūrinė medžiaga, kaip pav. Lapczyńskio straipsniai.

Eine für das Gebiet des früheren Gouvernements Wilna äusserst wichtige Arbeit, da sie nicht nur die eigenen Untersuchungen des Verfassers verwertet, sondern auch die ganze frühere Literatur berücksichtigt. Das Gebiet des jetzigen Litauens wird nur soweit behandelt, als dieses Teile des früheren Gouvernements Wilna umfasst. Der Arbeit ist eine ausführliche Zusammenfassung in deutscher Sprache beigefügt.

** Siemaszko, W. Zapiski grzyboznawcze z gubernii Wileńskiej. Spraw. Tow. Nauk. Warsz. VII. Warszawa 1911. Pusl. 12.

** Sławiński, W. Zelione Jeziora pod Wilnem. Przyczynek do znajmości flory okolic Wilna. II. Wilno. 1924. Pusl. 234, su fotografijomis ir žemėlapiu.

Puikiai išleistas darbas duoda Žaliųjų ežerų (greta Vilnium) augmenijos aprašymą, botaniškai - geografinių ir sociologinių atžvilgių. Augalų sąrašas turi 815 augalų rūšių. Trūksta moderniško asociacijų aprašymo.

Behandelt die Vegetationsverhältnisse an den Grünen Seen bei Wilna mit Aufzählung von 815 Pflanzenarten.

** Sławiński, W. Przyczynek do znajomości flory okolic Wilna. Częścz I. Historija i Bibliografija. Wilno 1922. Pusl. 32.

Puikiai su fotografijomis išleista knyga, duoda pilną Vilniaus krašto floros istoriją. Labai svarbus bibliografinis veikalas.

Bibliographische Zusammenstellung der Flora der Umgebung von Wilna, welche auch viele das Gebiet der jetzigen Republik Litauen behandelnde Arbeiten aufführt.

Sławiński, W. Dr, Jan Emmanuel Gilibert Profesor i założyciel ogrodu botanicznego w Wilnie. Ateneum Wilenskie R. III, zesz. 9. Wilno 1925. Pusl. 38 ir fotografijos.

Puikiai su fotografijomis išleista knyga, kur autorius smulkiausia studijuoja šito žymiausio Lietuvos floros tyrinėtojo gyvenimą ir darbus. Labai svarbus istoriniams tyrinėjimams veikalas.

Sławiński, W., Jan Emanuel Gilibert. Archyvum Historji i Filozofji Medycyni IV. Poznań 1926. Pusl. 17.

Autorius papildo naujais daviniais savo veikalo apie J. E. Gilibertą.

Zwei das Leben und die Werke des ersten wissenschaftlichen Erforschers der Flora von Litauen behandelnde Arbeiten.

* S p o h r, E. Über das Vorkommen von *Sium erectum Huds* und *Lemna gibba L.* in Estland und über deren nordöstliche Verbreitungsgrenzen in Europa. Acta Instituti et Horti Botanici Tartuensis (Dorpatensis) Vol. I. fasc. Tartu 1926. Pusl. 22.

Autorius kalba apie *Sium erectum Huds.* et *Lemna gibba* išsiplatinimą Europoje ir paliečia taip pat dabartinę Lietuvą, pasiremdamas literatūros daviniais.

Der Verfasser behandelt u. a. die Verbreitung von *Sium erectum* und *Lemna gibba* in Litauen an Hand der Literatur.

* S p o h r, E. Über die Verbreitung einiger bemerkenswerter und schutzbedürftiger Pflanzen im ostbaltischen Gebiet. Acta Instituti et Horti Botanici Universiatis Tartuensis (Dorpatensis) vol. I. fasc. 4 Tartu 1928. Pusl. 23.

Auorius kalba apie kai kurių retų augalų išsiplatinimą dabartinėje Estijoje ir Latvijoje ir duoda jų išsiplatinimo žemėlapį. Paminėta, kad *Eryngium maritimum* buvo nurodyta Lietuvoje, bet dabar išnyko.

Erwähnt wird u. a. das frühere Vorkommen von *Eryngium maritimum* in Litauen.

** S y m o n o w i c z ó w n a, T. Rośliny z okolic Wilna. Wszechswiat X 1891, pusl. 125 — 126.

** S z a f e r, W. Flora Polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem osciennych. Tom. I. Paprotniki, Iglaste i Jednoliścienne, pod Red. Marjana Raciborskiego (1917) i Władysława Szafera. Krakow 1919. Pusl. VII. + 427.

Tom. II. Dvuliścienne, pod red. W. Szafera. Kraków, 1921. Pusl. 253. Tom. III. Dvuliścienne, pod red. W. Szafera. Kraków, 1927. Pusl. 196.

Pagrindinis veikalas apima ne tiktai Lenkiją, bet ir neokupuotą Lietuvą. Tat yra moksliška flora, kur yra smulkiai aprašyta ir viso krašto augančių augalų atmainos, su raktu augalams apibudinti, su piešiniais ir žemėlapiais.

Flora dar nėra baigta ir paskutinis tomas baigiasi *Resedaceae* šeimyna. Nežiūrint į tą, kad floros autoriai neturėjo paskutinių

metų davinių apie neokupuotos Lietuvos florą, knyga yra labai reikalinga ir mūsų florai ištirti.

Diese wichtige, wenn auch leider unvollendete Flora, berücksichtigt auch das Gebiet der Republik Litauen und erwähnt aus diesem eine Reihe Fundorte. Die Verbreitung einiger Pflanzen ist auf besonderen Karten angegeben.

** Szafer, W., Pawłowski, B., Kulczyński, St. Rośliny Polskie. Lwów - Warszawa 1924. pusl. XXXII + 736.

Trumpa Lenkijos flora, gerai, apdirbta, su raktu augalams apibudinti, apima ir okupuotą Lietuvą — Vilniaus kraštą.

Diese Exkursionsflora umfasst auch die bei Wilna und längs der jetzigen litauisch — polnischen Grenze befindlichen Gebiete.

** Szakien, B. Przyczynek do znajmości rdzy Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny. Kosmos 51. I — IV. A. 1926. Lwów. Pusl. 75 — 138.

Autorius nurodo 160 rūdžių rūšių, surinktų daugiausia Vilniaus miesto apylinkėse ir Bialoviežos miške. Rimtas ir geras pagrindinis darbas.

Eine Aufzählung von 160, meist in der Umgebung von Wilna und im Urwald von Bialowieża gefundener Rostpilze.

Szymkiewicz, D. Bibljografja flory Polskiej. Prace Monograficzne Komisji fizjograficznej. II. Polska Akademija Umjętności. Kraków 1925. Pusl. 158.

Gana pilnas literatūros sąrašas, apima visą Lenkiją, būtent buvusią vokiečių, Austrijos ir rusų Lenkiją ir Lietuvą (buv. Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijas).

Bibliographie der polnischen Flora, inclusive des Gebietes der jetzigen Republik Litauen.

Taujenis, inž. V. Mūsų pelkės - durpynai ir jų sunaudojimas. Kaunas 1923. pusl. 23.

Knygutėje yra nurodyta visa eilė Lietuvos durpynų plotai ir trumpas durpynų aprašymas. Botanikos atžvilgių duodamas nedaug.

Das Büchlein gibt eine Angabe der Grösse der wichigsten Moore in Litauen. In botanischer Hinsicht bietet die Arbeit wenig.

* Troll, K. Ozeanische Züge im Pflanzenkleid Mitelleuropas. Freie Wege vergleichender Erdkunde. München nud Berlin. 1925. Pusl. 307 — 335.

Autorius duoda kai kurių augalų išsiplatinimo nepriklausomoje Lietuvoje žemėlapių.

Der Verfasser behandelt die geographische Verbreitung einiger atlantischer Pflanzen auch im Gebiet des heutigen Litauens.

* Troll, K. Der klimatische Einfluss der Ostseeländer auf die Vegetation der Randländer. Verh. des XXI. Deutschen Geographentageszu Breslau. Berlin 1925. Pusl. 244 — 262.

Autorius duoda kai kurių augalų išsiplatinimo nepriklausomoje Lietuvoje žemėlapių.

Der Verfasser behandelt die geographische Verbreitung einiger Pflanzen an den Gestaden der Ostsee, auch im Gebiet der heutigen Republik Litauen.

Trzebiński, Dr. J. Przyczynek do znajmości flory w gubernji Kowieńskiej (pow. Wiłkomirski i Jeziorowski). Flora Łotowian i okolic. Rocznik Tow. przyj. nauk. IV. Wilno 1911. Pusl. 48.

Autorius 1901, 1903, — 1905, 1908, — 1910 metais tyrinėjo Ukmergės apskr. ir Zarasų apskr. florą ir duoda bendrą šio krašto augmenijos aprašymą, būtent:

1. Jauni eglynai ant molio su drebulėmis ir beržais.
2. Kalnų kserofitinė augmenija ant smėlio arba su molio priemaiša (ganyklose).
3. Laukų ant molio ir daržų augmenija.
4. Pievų ir pelkėtų pievų augmenija.
5. Vandens augalų bendruomenės.

Sistematinė darbo dalis turi sąrašą iš 11 sporuočių ir 473 žieduočių augalų.

Vegetationsskizze aus dem nord-östlichen Litauen, den Kreisen Wilkomir (jezt Ukmergė) und Jeziorosy (jezt Zarasai) mit Verzeichnis von 473 Blütenpflanzen.

** Twardowska, M. Notatke o kilku rzadszych roślinach flory litewskiej. Wszechświat. X. 1881. Pusl. 814 — 815.

Nurodyti 6 augalai, iš jų 4 iš okupuotos Lietuvos.

Es werden 6 Pflanzen erwähnt, darunter 4 aus dem jetzigen Wilnagebiet.

** Twardowska, M. Dodatek do spisu roślin znalezionych w okolicach Szemetowszyzny na Litwie. Pam. fiz. V. 1885. Pusl. 163.

Nurodyti 6 augalai iš okupuotos Lietuvos.

Ein aus 6 Arten bestehendes Pflanzenverzeichnis aus dem jetzigen Wilnagebiete.

** T w a r d o w s k a, M. Wiadomość o śluzowcach znalezionych w latach 1878 — 1883. Pam. fiz. V. 1885. Pusl. 160 — 182.

Iš okupuotos Lietuvos autorius nurodo 35 augalų rūšis, 36 rūšis iš Pinsko apskr. Lenkijoj.

Ein Verzeichnis von 45 Arten Pilzen davon 36 Arten aus dem Kreise Pinsk in Polen und 35 Arten aus dem jetzigen Wilnagebiete.

T y s z k i e w i c z, E. Birže. St. Petersburg 1869. Pusl. 170.

Puslapyje 153 — 155 autorius kalba apie agarą *(Trapa natans)* Kilučių ežere Biržos apskrityje.

Der Verfasser erwähnt auf Seite 153 — 55 kurz das Vorkommen von *Trapa natans* im Kilučiai See bei Biržai.

V i l k a i t i s V. Kai kurie Peronosporaceae šeimynos atstovai surinkti Lietuvoje 1927 m. Ž. Ū. Akad. Antraštis. 1927. Pusl. 10. Autorius aprašo 18 surastų Lietuvoje grybų iš *Peronosporaceae* šeimynos.

Beschreibung von 18 im Gebiet der Republik Litauen gefundenen *Peronosporaceae.*

V i l k a i t i s V. Truputis medžiagos Lietuvos grybų florai. Kosmos VIII. 1927. Pusl. 97 — 102. Autorius duoda sąrašą iš 81 grybų rūšių iš neokupuotos Lietuvos.

Verzeichnis von 81 in der Republik Litauen gefundener Pilze.

V i l k a i t i s, V. Pseudoperonospora Humuli (Miyabe et Takah) Wils. Nauja apynių liga Lietuvoje. Ž. Ū. A. Metraštis 1928. Kaunas 1929. Pusl. 10.

Autorius nurodo Lietuvoje *Pseudoperonospora Humuli.*

Es wird das Vorkommen von *Pseudoperonospora Humuli* und einiger anderen parasitischen Pilze in Litauen erwähnt.

* W a g a, J. Flora Polska. Warszawa 1847 — 1848. Pusl. t. I XIII. + 774; t. II — 679. Indices — 142 + 336.

Į veikalą įeina ir Suvalkijos flora, sulig davinių iš literatūros.

Behandelt wird auf Grund von Angaben in der Literatur die Flora des südlichen Teiles von Litauen, soweit es zu Kongresspolen gehörte.

W e b e r, C. A. Über die Vegetation und Entstehung des Hochmoores von Augstumal im Memeldelta. Berlin 1902. Pusl. VII + 252. su žemėlapiu.

Pagrindinis ir labai reikalingas veikalas, norintiems tyrinėti Lietuvos durpynus, iliustruotas, su durpyno žemėlapiu. Autorius vienas žymiausių vokiečių durpynų tyrinėtojas, duoda pilną „Augstumalmoor" Klaipėdos krašte augmenijos aprašymą ir šito durpyno genezą. Trūksta tiktai moderniško bendruomenių aprašymo.

Der bekannte Moorforscher gibt eine erschöpfende Monographie des Augstumalmoores im Memelgebiete.

(W e s t b e r g, G.) Вестбергъ, Т. Предварительный отчетъ о ботаническихъ изследованіяхъ произведенныхъ по прошенію Им. СП.—Б. Общества Естествоиснытателей лѣтом 1898 года въ уѣздахъ Поневежского и Шавельскомъ Ковенской губ. Тр. СП. Б. Общ. Ест. XXIX 1899. Pusl. 255 — 262.

Autorius duoda trumpą savo kelionės aprašymą, būtent Žeimelyje, Biržuose, Panevėžyje, ir Šiauliuose. Augmenija aprašyta nepilnai, nurodyta, kad sulyg žmonių kalba *Trapa natans* auga Lavenyje už Kupiškio. Autoriaus surinktas herbarijus iš 1500 lapų, bet surinktų augalų sąrašo nėra.

Ungefähr gleichen Inhaltes wie die Abhandlung in deutscher Sprache.

W e s t b e r g, G. Über eine botanische Ferienreise (1898) in das Gouvernement Kowno (Kreis Ponewesch und Schaulen). Korrespondenzblatt des Naturforschervereins zu Riga. 43. 1900. Pusl. 146 — 153.

Autorius duoda trumpą, savo kelionės apyskaitą. Jis 1898 metais padarė 27 ekskursijų iš Žeimelio, Biržų, Pumpienų, Panevėžio ir Šiaulių, ir surinko 581 augalų rūšių ir 100 atmainų. Autorius surinktų augalų sąrašo neduoda, bet aprašo tiktai kai kuriuos kritiškus augalus, *Phleum*, *Bromus* ir *Circaea*. Daugiausia yra aprašytas gipso vietos ties Biržais ir paminėtas agaras Biržų ežere, pasodintas, autoriaus nuomone 25 metų atgal grafo Tyškevičiaus ir kuris autoriaus nurodymais dar auga Kilučių ežere dideliam kiekyje. Krašto augmenija beveik neaprašyta.

Kurze Beschreibung einer Reise im nördlichen Litauen, jedoch mit wenig Angaben über die Vegetationsverhältnisse der Gegenden. Beschrieben werden einige kritische Pflanzen, wie *Phleum*, *Bromus*, *Circaea*, doch ein Verzeichnis der gesammelten Pflanzen fehlt. Erwähnt wird das Vorkommen von *Trapa natans* Nüssen bei Biržen (Biržai).

** Wołoszyńska, J. Beitrag zur Kenntnis der Algenflora Litauens. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie. Classe des Sciences Math. et Natur. Serie B. Sciences Naturelles. Avril—Juin 1917. pusl. 123 — 130.

Straipsnyje kalbama apie Świtez'o ežero Naugardėlio vaivadijoje dumblius t. y. jau už okupuotos Lietuvos sienos.

Der Aufsatz die Algenvegetation des Świtez See, im Gebiet des historischen Litauen.

** Zamels, A. Beiträge zur Kenntnis des Formenkreises Pulsatilla pratensis (L.) Mill. Acta Horti Bot. Univ. Latviensis 1. 1926. Riga. Pusl. 81 — 108.

Darbe yra aprašyta visa eilė naujų *Pulsatilla pratensis* porūšių (subspec.) tarp kurių kai kurios buvo surastos okupuotoje Lietuvoje, Vilniaus krašte.

Es werden einige bei Wilna gefundene Exemplare vom *Pulsatilla pratensis* Mill beschrieben.

** Zamels, A. Über die Fundorte von Eryngium maritimum, Limnanthemum nymphaeoides und Erica tetralix bei Ziemupe (Seemuppen) in Lettland. Acta Horti Botanici Universitatis Laviensis 1. Riga 1926. Pusl. 68—69.

Paminėta, kad *Eryngium maritimum* seniau buvo surasta Palangoje, bet paskutinių 30 metų laike jis išnyko.

Es wird erwähnt, dass *Eryngium maritimum* in Polangen seit 30 Jahre nicht mehr beobachtet worden ist, jedoch früher dort vorkam.

** Zamels, A. O dwóch gatunkach sasanki w florze polskiej: Pulsatilla Wolfgangi i Besser i Pulsatilla Teklae Zamels.

Über zwei Pulsatillen der Flora Polens: *Pulsatilla Wolfgangii Besser* und *Pulsatilla Teklae Zamels*. Travaux de la Soc. des Sciences et des lettres de Wilno. III Wilno 1927. Pusl. 37 — 46.

Autorius nurodo, kad *Pulsatilla Wolfgangii Besser* yra hibridas. Tarp Vilniaus ir Daugpilio auga neokupuotos Lietuvos teritorijoje *Pulsatilla Teklae* Zamels.

Der Verfasser beschreibt *Pulsatilla Teklae* aus dem Grenzgebiet der jetzigen Republik Litauen und weist nach, dass *Pulsatilla Wolfgangii* Besser ein Bastard ist.

Wettstein, R. von. Die europäischen Arten der Gattung Gentiana aus der Section Endotricha Froel. Denkschriften

Kais. Wissens — Math. — Natur. Klasse Band. LXIV. Wien 1896. Pusl. 309 — 382, su žemelapiais.

Žinoma *Gentiana* genties monografija: sunaudota herbarijų medžiaga iš įvairiausių kraštų. Paminėta medžiaga ir iš Lietuvos, būtent iš Klaipėdos krašto, iš Vilniaus, Titavėnų (Cytowiany) (leg. Rehmann), Pryciuny (Symonowicz).

In dieser wichtigen Monographie sind auch einige Fundorte aus Litauen angeführt.

* Žmuda, A. Die polnischen Gentiana Arten. Extrait du Bulletin de l'Acad. Sciences de Cracovie. Classe des Sciences Math. et Natur. Serie B. Sciences natur. Juin — Juillet 1916. Cracovie 1916. Pusl. 146 — 150.

Pridėtam prie straipsnio žemėlapyje nurodyta *Gentiana* rūšių išsiplatinimas Lenkijoje ir Lietuvoje.

Auf der der Arbeit beigelegten Karte ist die Verbreitung einiger *Gentiana* Arten in Polen und Litauen angegeben.

Žmuda, A. Über eine auffallende Mutation von *Apera spica* venti P. B. Bull. Acad. Sciences Cracovie. Classe sciences math. et naturelles. Serie B. Sciences Nat. Janvier — février — mars. 1916. Pusl. 45 — 47 ir 2 lentelės.

Autorius aprašo *Apera Spica Venti P. B.* mutaciją iš Raseinių apskr. ir duoda augalui pavadinimą — *Agrostis samogitiensis* Žm.

Beschrieben wird eine im Kreise Raseiniai in Litauen, gefundene Mutation von *Apera spica venti P. B.*, welche der Verfasser *Agrostis samogitiensis* Žm. benennt.

Žmuda, A. Rośliny zebrany na Żmudzi przez Prof. Dr. E. Janczewskiego. Sprawozdanie Kom. Fizyogr. Akad. Umiętn. w Krakowie. 46. Kraków. 1912. Pusl. 48 — 79 ir 50. 1916. Pusl. 32 — 43, su žemėlapiu.

Dviejuose straipsniuose autorius duoda augalų sąrašą, surinktų prof. Janczewskio Žemaitijoje, Blinstrubiškiuose, 12 km. į vakarus nuo Raseinių. Pirmame straipsnyje autorius duoda trumpą Žemaitijos fitogeografinę charakteristiką (pusl. 48 — 54) ir augalų sąrašą iš 512 rūšių, tarp kurių 12% naujų Žemaitijos floroje. Antras straipsnis papildo pirmo straipsnio sąrašą ir turi dar 10 naujų Žemaitijoje augalų. Abiejuose straipsniuose pažymėta literatūra, liečianti Žemaitijos florą (nepažymėtas Jundziłł 1822).

Žmudos straipsniai priklauso pagrindiniams šaltiniams Lietuvos florai pažinti.

Žemėlapis nurodo 14 įvairių augalų rūšių *Peucedanum Oreoselinum, Carpinus Betulus, Lycopodium inundatum, Evonymus verrucosa, Helichrysum arenarium, Pulsatilla patens, Evonymus europeus, Hedera helix, Taxus baccata, Agrimonia pilosa, Geum aleppiçum, Sempervivum soboliferum, Anthericum ramosum, Ranunculus bulbosus,* sienos einančius per Lietuvą.

Diese wichtige Arbeiten bringen ein Verzeichnis von in Samogitien gefundenen Pflanzen, sowie eine Karte mit den Verbreitungsgrenzen von 14 Pflanzen in Litauen.

2. Herbaria — Herbarijai.

Das Herbarium Lituanicum, der Universität Vytautas des Grossen in Kaunas besteht aus folgenden Sammlungen:

a. Herbarium Moellendorff, vom früheren Konsul des Deutsches Reiches in den 90 ger Jahren des vorigen Jahrhunderts in der Umgegend von Kaunas gesammelt. Die Bestimmungen sind jedoch vielfach falsch. Das Herbarium ist später durch andere Sammlungen vervollständigt worden.

b. Das vom Personal des Botanischen Garten und Institutes in der Universität gesammelte Herbarium (Prof. C. Regel, lab. J. Kuprevičius, Ars. A. Minkevičius u. a.).

c. Die von Studenten gesammelten Herbarien. Die interessantesten Ergebnisse lieferten die Herbarien Alekna aus dem Kreise Rokiškis und Snarskis aus Joniškėlis im Kreise Biržai, Kisinas aus Palanga u. a.

d. Andere Sammlungen, von verschiedenen Personen geschenkt oder erworben, darunter insbesonders eine kleine aber aus seltenen oder neuen Pflanzen bestehende Sammlung von K. Jablonskis.

e. Das von Dr. Walo Koch aus Zürich, im Jahre 1925 bei Žuvinta, auf den Alluvialwiesen der Memel und auf dem Moore Ežerėtis gesammelte Herbarium. Dies Herbarium ist nicht gross, aber vorzüglich bestimmt.

Ausserdem sind wichtig:

f. Das von Priester Pabrieža in der ersten Hälfte das vorigen Jahrhunderts gesammelte Herbarium, im Bezitz des Klosters von Krettingen (Kretinga). Das Herbarium wurde von Prof. Hrynieviecki, Odessa, jetzt in Warschau, geordnet und bearbeitet.

Ein Teil ist jedoch während der Revolutionszeit in Russland geblieben, der andere Teil aus ca 250 Blatt befindet sich in Krettingen. Es enthält viele Gartenpflanzen; Fundorte sind nicht bei allen Pflanzen ausegeben.

g. Das Herbarium der Landwirschaftsakademie in Dotnuva.

h. Ein von Prof. Hrynieviecki bei Polangen gesammeltes Herbarium befindet sich ebenfalls im Kloster von Kretinga.

Letztere drei Herbarien sind in vorliegenden Teil der Fontes nicht berücksichtigt worden.

Das Litauische Herbar enthält ca 6800 Blatt, die Cryptogamen bilden ein besonderes Herbarium aus ca 2.000 Blatt, welche ins Herbarium Cryptogamicum eingereiht sind.

Herbarijai. Herbarium Lituanicum, kuris randasi Vytauto Didžiojo Universiteto Botanikos Kabinete, susidaro iš sekančių dalių:

a. Herbarium Moellendorff, kurį surinko buvusis Kaune vokiečių konsulas O. von Moellendorff (žiūr. literatūros dalyje Möllendorff ir Smelianski). Herbarius surinktas Kauno apylinkėse, bet vėliau papildytas kai kurių kitų žmonių surinktais augalais. Augalai yra labai apibūdinti ir klaidų herbarijuj labai daug. Jame yra apie 700 egz.

b. Vytauto Didžiojo Universiteto Botanikos Sodo ir Kabineto personalo surinkti augalai. Čia įeina jaun. lab. Kuprevičiaus, jaun. as. A. Minkevičiaus, Prof. Regelio įvairiose Lietuvos vietose surinkta medžiaga.

c. Studentų surinkti augalai. Kadangi kiekvienas studentas savo augalų sistematikos egzaminui privalo pristatyti herbarijų, nuo Universiteto įkūrimo dienos surinkta nemažai, bet įvairiose vertės medžiagos. Geresnių ir didesnių herbarijų surinko st. Snarskis iš Joniškėlio apylinkių, st. J. Alekna iš Rokiškio apskr., st. Kisinas iš Palangos.

d. Kiti rinkiniai. Pr. Martynaičio dovanotas herbarijus surinktas Kauno apylinkėse.

Js. Woronovičaitės nupirktas senas herbarijus iš Sakių apskrities (apie 300 egz.).

K. Jablonskio surinktas herbarijus iš 14 retų arba naujų augalų.

e. Dr. W. Kocho herbarijus. Šveicarietis Dr. W. Koch eks-

kursavo Lietuvoje 1925 metais vasarą Žuvintos ežero apylinkėse, Nemuno lankose ir Ežeriečio durpyne. Jo herbarijus nedidelis, apie 200 lapų, bet labai gerai apibūdintas ir turi gana daug naujų Lietuvos florai įdomių augalų. Iš viso Lietuvos herbarijus turi apie 6800 ekz. Sporinių augalų, kurie įeina į atskirą „Herbarium Cryptogamicum", yra apie 2000 lapų.

f. Kun. Pabriežos herbarijus. Tas herbarijus randasi Kretingos vienuolyne. Vieną dalį sutvarkė Varšuvos Universiteto Profesorius Hrynieviecki, rankraštis randasi pas jį Varšuvoje; apie Pabriežą jis laikraštyje Wszechświat parašė straipsnį (žiūr. Literatūros dalį). Profesorius Hrynievieckis vieną herbariumo dalį paėmė pas save į Odesą, kur jis ankščiau profesoriavo ir kur herbarijus paliko; Kretingoje yra tiktai viena, nesutvarkyta dalis, iš 250 lapų. Jame daug yra sodo augalų. Augalų augimą vietos nevisur yra nurodytos. Be to pažymėsim;

g. Dotnuvos Ž. Ū. A. herbarijus,

f. Prof. Hrynievieckio herbarijus, surinktas 1913 — 14 m. Palangoje, randasi Kretingos vienuolyne.

3. Plantarum novarum index

Vorliegendes Verzeichnis erhebt keinen Anspruch auf Vollständigkeit, es umfasst vielmehr eine Reihe Pflanzen aus dem Herbarium Lituanicum, welche noch nicht in Litauen, oder doch nur an wenigen Stellen gefunden werden sind. Kritischere oder formenreichere Arten habe ich mit Absicht unberücksichtigt gelassen, bis sich für deren Bearbeitung genügend Material angesammelt hat. Ausser den nach den Herbarexemplaren angegebenen Fundorten, habe ich noch die Fundorte aus der Literatur angegeben, soweit es mir möglich war diese zu erlangen. Denn eines der Ziele der „Fontes" ist es, das Vorkommen der Arten in Gebiet der jetzigen Republik Litauen festzustellen. Die in der Literatur erwähnten Pflanzen habe ich nicht gesehen, mit Ausnahme derjenigen aus dem Herbar Moellendorff, dessen Bestimmungen jedoch häufig revidiert werden mussten. Die Bestimmungen sind in Botanischen Institute ausgeführt.

Fundorte mit der Angabe „Litauen" ohne genanere Bezeichnung des Ortes, sind unberücksichtigt geblieben.[1])

---

[1]) Die Revisien des lateinischen Textes verdanke ich der Freundlichkeit des Herrn Prof. Dr. Franz Brender — Kaunas.

Sąrašas sudarytas iš naujų, arba neokupuotoj Lietuvoj retų arba įdomių augalų iš Lietuvos Universiteto herbarijaus. Aš neidėjau tiktai labai išsiplatinusių arba kritiškų ir polimorfinių augalų, kadangi jų galutinis apibudinimas bus galimas tiktai surinkus daugiau medžiagos. Be vietos pavadinimų iš herbarijaus aš įdėjau dar nurodymų iš literatūros, kadangi vienas iš svarbiausių šaltinių tikslas, nustatyti koki augalai ir kokiose vietose auga Lietuvoj.[1])

Augalai apibūdinti Vytauto Didžiojo Universiteto Botanikos kabineto personalo.

Ophioglossum vulgatum L.

Planta typica in prato prope turfosis K a m a n a i, distr. M a ž e i k i a i et prope lacum D a u g a i in distr. A l y t u s, lecta est. In Re publica Lituana haec planta adhuc non inventa est (vide solum R e i m e r s). Crescit in Lettonia vide M a l t a (1928) et prope V i l n i u s (vide S e l e n z o v, E i c h w a l d).

Equisetum hiemale L.

Planta passim occurrit in silvis et in fruticetis: in silva prope lacum D u s i a sita (distr. A l y t u s), prope L e i p a l i n g i s, distr. S e i n i a i; in silva arenosa prope P a ž a i s l i s, distr. K a u n a s; in silvis prope distr. Z a r a s a i; prope J u o d u p i s in distr. R o k i š k i s; prope pagum R a g u v a in distr. P a n e v ė ž y s; plantam Ž m u d a in Samogitia, S e l e n z o v prope V i l n i u s crescere commemorat.

Lycopodium Selago L.

Prope J u o d u p i s in distr. R o k i š k i s et prope L e i p a l i n g i s in distr. S e i n i a i. A Ž m u d a commemoratur in S a m o g i t i a, ab E i c h w a l d et S e l e n z o v prope V i l n i u s et a S e l e n z o v in distr. T r o k i crescere.

Typha angustifolia L.

In laco Ž u v i n t a, distr. M a r i a m p o l ė; prope A š m i n t a, distr. M a r i a m p o l ė; G e d e l i š k ė, distr. T a u r a g ė. In provincia G r o d n o a L i n d e m a n n inventa est.

---

[1]) Lotynų tekstą peržiūrėjo kalbos atžvilgiu profesorius Brender'is Kaune.

Triglochim maritimum L.

In pratis salinis prope fontes Birštonas in distr. Alytus et in litore maris distr. Kretinga crescit.

Scheuchzeria palustris L.

In turfosis Žuvinta, distr. Alytus, prope Ramygala et Šepeta, distr. Panevėžys; Kamanai, distr. Mažeikiai; in turfosis Ežerėtis et prope Rumšiškės, distr. Kaunas. Graužikai, distr. Raseiniai. Dicitur prope Vievis in distr. Trakai et prope Vilnius crescere (Eichwald, Selenzov, Sławiński); in Samogitia plantam J. Jundziłł (1822) et in provincia Grodnensi Lindemann legit. In districto Šiauliai plantam prope Tiruliai et Sulinkiai et in distr. Tauragė in turfosis Didžioji Plynė Reimers et Hueck invenerent.

Alisma Plantago (L.) Michalet.

J. Kuprevičius plantas herbarii lituanici Hegi (Flora von Mitteleuropa) secutus, determinavit et has subspecies et varietates invenit:

Alisma Planago (L.) Michalet subspec. graminifolium Ehrh. var. terrestre Glück (A. arcuatum Michalet).

In ripa fluminis Nemunėlis prope Radviliškis; in flumine Nemunas prope Panemunė in distr. Kaunas; in ripa Šešupė prope Bukta distr. Mariampolė; in ripa fluminis Nemunas prope Balbieriškis, distr. Alytus.

Alisma Plantago (L.) Michalet subspec. graminifolium Ehrh. var. typicum (Beck).

In ripa fluminis Nemunėlis prope Radviliškis; Viliampolė prope Kaunas.

Alisma Plantago (L.) Michalet subspec. graminifolium Ehrh. var. angustissimum Asch. et Graebner.

In ripa fluminis Nemunas prope Balbieriškis, distr. Alytus; in loco prope Biržai. Plerumque *Alisma Plantago* determinabatur (vide Lindemann, Selenzov, Trzebiński).

Žmuda in Samogitia *Alisma Plantago aquatica L. f. terrestre Glück* occurrere dicit; Sławiński prope Vilnius *Alisma Plantago* et formas *terrestre Glück* et *aquaticum Glück* et *Alisma arcuatum Michalet var. angustissimum (graminifolium) A.* et *G.* commemorat. Eichwald prope Vilnius *A. parnassifolium* crescere dicit. Sed has plantas ne vidi.

Oryza clandestina (Weber) A. Br.

In ripa rivuli Jesia prope Kaunas et in rivulo Dovinė prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė. Commemoratur in distr. Vilnensi et Troki (vide Eichwald, Selenzov) et in Samogitia (Žmuda) crescere.

Hierochloa australis R. et Sch.

In pineto ad lacum Obeliai sito et prope Veršvai distr. Kaunas.

Commemoratur a Selenzov prope Vilnius et a Łapczyński (1884) prope Aukštadvaris (distr. Trakai).

Phleum Boehmeri Wibel.

In ripa fluminis Nevėžys prope Daniliškis, distr. Kėdainiai in ripa Mukė, distr. Raseiniai et in ripa fluminis Neris prope Karmelava, distr. Kaunas. Dicitur a J. Jundziłł inter Vilnius et Kaunas, a Moellendorff prope Kaunas, a Žmuda in Samogitia, a Lindemann ir provincia Grodnensi crescere.

Apera spica venti. P. B.

Joniškėlis, distr. Biržai, prope Kaunas, prope pagum Raguva, distr. Panevėžys; prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė; prope montem Šatrija distr. Telšiai. Invenitur a Selenzov prope Vievis et a Lapczyński prope Aukštadvaris distr. Trakai, prope Vilnius, in distr. Troki et prope Druskeniki in distr. Grodnensi; a Žmuda in Samogitia, a Trzebiński in regione orientali Lituaniae, a Hrynieviecki prope Poginė, distr. Kaunas. Lindemann plantam in provinciis Grodnensi et Vilnensi crescere dicit. Vide etiam Drymmer — (1887).

Holcus lanatus L.

In pratis Zapiškis, distr. Kaunas et prope Kaunas; Liuliškis, distr. Mariampolė; Palanga, distr. Kretinga; Preil, distr. Klaipėda — Memel.

Invenitur a J. Jundziłł (1822) prope Eiriogala in Samogitia, a Selenzov prope Vilnius et prope Druskeniki, distr. Grodno, a Łapczyński (1884) Aukštadvaris (distr. Trakai) et a Lindemann in provincia Grodno. Žmuda in Samogitia *f. coloratam Rchb.* crescere commemorat.

Aira praecox L.

Palanga, distr. Kretinga.

Sieglingia decumbens (L.) Bernh.

In pratis humidis prope pagum Liuliškis et prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė; in pinetis prope Bažnytgiris, distr. Šakiai, prope Panemunė, et prope Babtai distr. Kaunas, prope Kazla Ruda et prope Prienai distr. Mariampolė. Invenitur in Samogitia (Žmuda), prope Latavėnai, distr. Panevėžys (Trzebiński), prope Vievis, distr. Trakai et prope Vilnius (Selenzov). Lindemann plantam in provincia Grodno esse dicit.

Glyceria plicata Fries.

In pratis paludosis: Karmelava, distr. Kaunas (Moellendorff plantam *Corynephorus canescens* determinavit) Žuvinta, distr. Mariampolė. Invenitur in Samogitia (Žmuda), prope Latavėnai, distr. Panevėžys (Trzebiński), prope Vievis, distr. Trakai, prope Vilnius et in distr. Grodno (Selenzov), prope Aukštadvaris (Lapczyński).

Glyceria plicata Tries.

In ripa fluminis prope Jesia, Kaunas et in laco Meteliai, prope pagum Meteliai distr. Alytus. Invenitur prope Vilnius a Selenzov, in Samogitia (var. *triticea* Lange?) a Žmuda.

Cum *Glyceria fluitans* R. Br. saepius confundi verisimile est.

Atropis distans (L.) Grisebach.

In ruderatis passim crescit: prope urbem Kaunas, prope Mariampolė et in distr. Mariampolė. Birštonas, distr. Alytus. Invenitur ab Eichwald et Selenzov prope Vilnius, a Łapczyński (1886) prope Birštonas, distr. Alytus et a Žmuda in Samogitia.

Festuca arundinacea Schreb.

Joniškėlis, distr. Biržai.

Invenitur prope Vilnius (Selenzov) et *spiculis aristatis* (Eichwald).

Festuca gigantea Vill.

In silvis Marva prope Kaunas; Jesia prope Kaunas; Birštonas, distr. Alytus; Liuliškis, distr. Mariampolė; Joniškėlis, distr. Biržai; Gelgudo pilis et Graužikai, distr. Raseiniai; prope Lazdija, distr. Seiniai; Kaltynėnai, distr. Tauragė. Invenitur prope Aukštadvaris (Łapczyński), prope Vilnius et in distr. Trakai (Selenzov), in Samogitia a Žmuda *(et var. nemoralis A. et G.)*, prope Poginė distr. Kaunas (Hryniewiecki). Vide etiam Drymmer (1887).

Brachypodium silvaticum Roem. et Schult.

In silvis: Meteliai, distr. Alytus; Joniškėlis, distr. Biržai. Commemoratur prope Vilnius (Selenzov).

Lolium temulentum L.

Prope Kaunas; prope pagum Daukšiai, distr. Alytus; Joniškėlis, distr. Biržai; distr. Vilkaviškis. Inventa est in Samogitia (Žmuda), prope Latavėnai, distr. Panevėžys (Trzebiński), prope Vievis, dist. Trakai et prope Vilnius (Selenzov), et in provincia Grodnensi (Lindemann). Vide etiam Drymmer (1887).

Lolium remotum Schrank.

Prope Kaunas et prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė. Crescit in Samogitia (Žmuda).

Triticum caninum L.

Karmelava, distr. Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai.

Crescit prope Vilnius (Eichwald Selenżov) in distr. Trakai (Selenżov), prope Aukštadvaris (distr. Trakai, Łapczyński 1884; planta in Samogitia a Žmuda (et var. *pauciflorum* Schur) lecta est.

Triticum intermedium (Host) P. B.

Hanc plantam defectivam ex Jurbarko (in distr. Raseiniai) Dr. Walo Koch *Tr. intermedium* determinavit.

Elymus arenarius L.

In litore maris prope Palanga, distr. Kretinga; crescit etiam in distr. Klaipėda (Memel), vide Regel 1927; Bažnitgiris, distr. Šakiai et Veršvai prope Kaunas, in arenosis. Prope Kretinga et Palanga ab aliis botanicis (Eichwald) crescere commemoratur.

Cyperus fuscus L.

In ripa fluminis Nemunas prope Panemunė, distr. Kaunas.

Invenitur in Samogitia (Žmuda, *var. virescens Koch.*), prope Vilnius (Selenzov), in prov. Grodno (Lindemann).

Eriophorum gracile Koch.

Planta in turfosis prope Zapyškis, distr. Kaunas et Sulinkiai, distr. Šiauliai, inventa est. Invenitur etiam prope Vilnius a Selenzov.

Eriophorum latifolium Hoppe.

In pratis humidis et paludosis inventa est: Kormelowo (Karmelava) a Moellendorff; prope pagum Pipliai distr. Kaunas; Juodupis distr. Rokiškis, prope pagum Kubiliūnai, distr. Kėdainiai, in turfosis Sulinkiai, distr. Šiauliai.

Invenitur a Selenzov prope Vilnius, a Łapczyński (1886) prope Aukštadvaris, in distr. Trakai, a Žmuda in Samogitia, a Lindemann in prov. Kaunas, a Drymmer (1887) in distr. Šakiai.

Trichophorum alpinum (L) Pers.

Planta nonnulis rei publicae locis inventa est: in turfosis Rekyvas et Sulinkiai, distr. Šiauliai; Juodupis distr. Rokiškis, in turfosis Apeikiškis, distr. Rokiškis; in turfosis prope Ramygala, distr. Panevėžys. Invenitur etiam prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Trakai prope Aukštadvaris (Łapczyński 1884).

Scirpus Tabernaemontani Gmel.

In ripa fluminins Nemunas prope Jesia, distr. Kaunas; In pratis salinis prope fontes Birštonas et in turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė, prope fontes Stakliškės, distr. Alytus.

Invenitur prope Vilnius et in distr. Troki (Selenzov); Eichwald prope Vilnius plantem sub var. paludosum Bönningh. esse commemorat.

Scirpus maritimus. L.

In pratis salir's prope fontes Birštonas et prope fontes Stakliškės distr. Alytus.

Łapczyński (1886) plantam prope Birštonas invenit, Moellendorff plantam prope Eleanorowo distr. Raseiniai legit.

Heleocharis mamillatus Lindb. fil.

Inter *Heleocharis eu paluster Lindb. fil.* occurrit: prope Kaunas. Ab aliis botanicis ab *Heleocharis palustris* non distinguebatur.

Heleocharis pauciflora (Lightj.) Link.

Kaunas.

Invenitur etiam prope Vilnius (Selenzov, Sławinski).

Heleocharis acicularis (L) R. Br.

Daukšiai distr. Mariampolė.

Crescit prope Vievis, distr. Trakai et in distr. Troki (Selenzov) et prope Vilnius (Sławiński).

Heleocharis uniglumis Link.

In pratis humidis, Birštonas distr. Alytus; prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė. Dicitur prope Vievis (Selenzov), prope Aukštadvaris (Łapczyński) distr. Trakai et prope Vilnius (Eichwald) crescere.

Blysmus compressus Panz.

In flumine Nemunas, prope Birštonas, distr. Alytus. Klebonišklai et Marvianka prope Kaunas, plantam Moellendorff sub *Carex arenaria* determinavit. Crescit etiam prope Vilnius (Selenzov), et in distr. Trakai prope Aukštadvaris (Łapczyński 1884).

Rhynchospora alba Vahl.

In turfosis totius Lituaniae prope Zapyškis (Ežerietis) distr. Kaunas, Sulinkiai, distr. Šiauliai; Žuvinta, distr. Mariampolė; Kamajai, distr. Mažeikiai.

Šepeta, distr. Panevėžys. Dicitur in Samogitia (J. Jundziłł 1822), prope Vievis (Selenzov) et prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) esse. Reimers et Hueck plantam in turfosis Didžioji Plynė, distr. Tauragė, invenerunt.

Carex praecox Schreb. nec Jacqu.

In arenosis fluminum: prope Kaunas, prope Raudondvaris, distr. Kaunas; Jurbarkas, distr. Raseiniai.

Plerumque cum *C arenaria* et *C. ligerica* confunditur.

Carex arenaria L.

In arenosis maris, distr. Klaipėda — Memel et prope Palanga. Eichwald plantam solum prope Kretinga esse dicit. Distr. Klaipėda (Memel) vide Regel 1927.

Juncus capitatus Weig.

Palanga, distr. Kretinga. Crescit in districto Troki (Selenzov).

Lilium Martagon L.

In querceto prope Punia, et prope Prienai, distr. Alytus. Invenitur prope Vilnius (Selenzov) et in distr. Trakai prope Aukštadvaris (Łapczyński 1884).

Anthericum ramosum L.

In locis siccis et arenosis plerumque in parte australi Rei publicae crescit: Pažaislis prope Kaunas; prope Jesia distr. Kaunas et prope Veršvai distr. Kaunas; in pineto prope pagum Meteliai sito, distr. Alytus, in pineto prope Prienai, distr. Mariampolė, prope Vievis, distr. Trakai.

Crescit in Samogitia (Žmuda) et prope Vilnius et in distr. Troki (Selenzov, Slawiński); in provincia Grodnensi, vide Lindemann et prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Łapczyński).

Polygonatum officinale All.

Prope Kaunas et prope Babtai distr. Kaunas, in fruticetis; in silva prope Prienai, distr. Mariampolė et Kėdainiai. Crescit etiam in Samogitia (Žmuda) et prope Vilnius (Selenzov, Sławiński), prope Poginė, distr. Kaunas (Hrynieviecki) et in provincia Grodnensi (Lindemann). Drymmer plantam in distr. Šakiai invenit.

Gladiolus imbricatus L.

Ramygala, distr Panevėžys, in pratis; prope urbem Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Raguva, distr. Panevėžys, prope Eiriagola, distr. Raseiniai et in distr. Alytus.

Commemoratur a Žmuda in Samogitia, a Selenzov prope Vilnius et in distr. Troki esse; J. Jundziłł (1822) *Gladiolus communis* et *Gladiolus intermedia* inter Kaunas et Raseiniai crescere dicit, sed versimile eandam esse ac *Gladiolus imbricatus L.* Lindemann plantam in provincia Grodnensi legit. Vide etiam Drymmer (1887).

Herminium Monorchis (L.) R. Br.

Kleboniškiai, distr. Kaunas, Gastilioniai, distr. Kaunas, in ripa fluminis Nemunas.

Invenitur in distr. Troki a Selenzov et Eichwald.

Coeloglossum viride Hartm.

Prope Raguva, distr. Panevėžys.

Gymnadenia cucullata Rich.

In silva sicca distr. Alytus; prope Punia, prope Birštonas, distr. Alytus. Invenitur prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Troki (Selenzov).

Gymnadenia conopea R. Br.

Birštonas, distr. Alytus; prope pagum Pipliai, distr. Kaunas; prope Raguva, distr. Panevėžys; Joniškėlis, distr. Biržai; prope pagum Kadarai, distr. Biržai. Commemoratur ab aliis botanicis in Lituania crescere: a Žmuda in Samogitia, a Selenzov prope Vilnius, a (Łapczyński) prope Aukštadvaris in distr. Trakai et in provincia Grodnensi a Lindemann.

Epipactis latifolia All.

In piceeto prope pagum Liuliškis, distr. Mariampolė sito, et in turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė.

Dicitur prope Vilnius (Selenzov), prope Anykščiai, distr. Utena (Trzebiński) et in provincia Grodnensi (Lindemann) crescere.

Epipactis palustris (Miller) Crantz.

Prope lacum Dusia, prope pagum Meteliai et prope Seirijai, distr. Alytus; prope Raguva, distr. Panevėžys; Palanga, distr. Kretinga, Nida, distr. Klaipėda — Memel, Zapiškis et Kleboniškiai distr. Kaunas; in distr. Raseiniai.

Commemoratur etiam in Samogitia a Žmuda et a J. Jundziłł, in distr. Šakiai, a Drymmer (1887), prope Vilnius et in distr. Troki (Selenzov), et prope Aukštadvaris (Lapczyński 1884) esse. Crescit in provincia Grodnensi, vide Lindemann.

Listera ovata R. Br.

Prope Joniškėlis, distr. Biržai; Freda prope Kaunas. Planta etiam in Samogitia (Žmuda), prope Vilnius et in distr. Troki a Selenzov lecta est. In distr. Mažeikiai plantam Reimers et Hueck invenerunt.

Listera cordata R. Br.

Palanga, distr. Kretinga. Invenitur in distr. Troki (Selenzov).

Neottia Nidus avis Rich.

In piceeto prope Liuliškis, distr. Mariampolė sito et in silva prope Ramygala, distr. Panevėžys.

Dicitur in Samogitia (Žmuda), prope Vilnius (Eichwald, Selenzov),prope Aukštadvaris, in distr. Trakai (Łapczyński) et inter Vilnius et Kaunas (J. Jundziłł 1822) crescere.

Goodyera repens R. Br.

In pineto prope Birštonas distr. Alytus sito, prope Prienai, distr Mariampolė, in distr. Utena.

Invenitur prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Troki (Selenzov).

Liparis Loeselii Rich.

Prope lacum Šiauliai et in turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė.

Crescit etiam prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Troki (Selenzov).

Coralliorhiza innata. R. Br.

Palanga. Invenitur prope Vilnius (Sławinski, Selenzov).

Betula nana L.

In turfosis partis septentrionalis Rei publicae Lituanae crescit. In sphagneto Šepeta, distr. Panevėžys. Plantam J. Jundziłł (1822) prope Jurbarkas et Eichwald prope Vilnius crescere dicunt. (vide etiam Selenzov l. c.).

Viscum album L.

Nonnulis locis Rei publicae in populis inventa est: Kaunas et in distr. Kaunas, vide etiam Drymmer (1887). Commemoratur a Lehmann prope Joniškėlis, distr. Biržai esse. In distr Vilnius vide Karmazyńska.

Rumex haplorhizus Czern.

In ripis fluminum satis frequens: Karmėlava, distr. Kaunas; Raudondvaris distr. Kaunas; Skirsnemunė distr. Raseiniai; Daniliškis, distr. Kėdainiai; Krekenava distr. Panevėžys. In ruderatis in Freda prope Kaunas. Stakliškės distr. Alytus, Viekšniai, distr. Mažeikiai, prope Vievis, distr. Trakai.

Planta plerumque cum *Rumex acetosa* confunditur, itaque a botanicis non commemoratur. Vide. Selenzov, Žmuda, Trzebiński, Sławiński.

Dieser *Rumex* stimmt in seinem Habitus mit dem in Osteuropa und Sibirien weit verbreitetem *Rumex haplorhizus* Czern. überein. Ob dieser *Rumex* mit dem von Fingerhut beschriebenen *Rumex thyrsiflorus* identisch ist, kann ich nicht entscheiden, obgleich in den meisten Florenwerken *Rumex thyrsiflorus* als Synonym von *Rumex haplorhizus* gilt. In einer früheren Notiz [1]) habe ich darauf hingewiesen, dass man ev. zwei Formen unterscheiden könnte, eine mehr südliche Form. *Rumex auriculatus,* Wallr. welche ev. gleich *Rumex thyrsiflorus* Fing zu stellen wäre, und eine mehr nordöstliche Form *Rumex haplorhizus* Czern.

In Litauen ist *Rumex haplorhizus* überall auf den Flussalluvionen anzutreffen und häufig.

Auch in Russland ist die Pflanze weit verbreitet, wird aber oft mit *R. acetosa* L. verwechselt.

Polygonum Bistorta L.

Prope Stakliškės, distr. Alytus, in prato humido prope urbem Kaunas, Graužikai, distr. Raseiniai, Kaltynėnai, distr. Tauragė.

Invenitur in Samogitia (Žmuda) et *var. puberulum Beck,* prope Vilnius, et prope Druskeniki, distr. Grodnensi (Selenzov); in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno a Lindemann, prope Aukštadvaris (distr. Trakai) a Lapczyński (1884).

Rumex maritimus L.

In arenosis fluminum et marium: Nida — Nidden et Juodkrantė — Schwarzort, distr. Klaipėda (Memel); Palanga, distr. Kretinga; Viliampolė distr.

---

[1]) Regel, zur Flora der Halbinsel Kola, Medd. af Soc. pro Fauna et fennica 48, Helsingfors 1924

Kaunas; Joniškėlis distr. Biržai; Šėta, distr. Kedainiai; in distr. Šakiai.

Invenitur prope Vilnius, in distr. Troki prope Birštonas, distr. Alytus (Selenzov), in distr. Šakiai (Drymmer 1887).

Salsola Kali L.

In arenosis prope pagum Veršviai, prope Kaunas; prope Raudondvaris distr. Kaunas; in ripa fluminis Neris prope Kaunas; Palanga distr. Kretinga; Nida distr. Klaipėda — Memel.

Dicitur prope Vilnius, verisimile ex horto botanico (Selenzov) et prope Palanga (J. Jundziłł 1822) crescere.

Montia lamprosperma Chamisso.

Palanga, distr. Kretinga.

Silene dichotoma Ehrh.

Prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė.

Commemoratur a Žmuda in Samogitia crescere.

Silene tatarica (L.) Pers.

In ripa fluminis Nemunas, prope Veršviai et in ripa fluminis Neris prope Viliampolė, distr. Kaunas; in ripa fluminis Nemunas prope Jurbarkas, distr. Raseiniai et in prato sicco inter Sandkrug et Schwarzort — Juodkrantė, distr. Klaipėda — Memel.

Commemoratur a J. Jundziłł (1822) inter Kaunas et Raseiniai, a Drymmer (1884) in distr. Šakiai, a Selenzov prope Vilnius et a Hrynieviecki prope Poginė, distr. Kaunas crescere. Planta etiam in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) inventa est, et Eichwald eam in ripis fluminum Šventoji, Neris et Nemunas esse dicit.

Melandryum noctiflorum (L.) Fries.

In agris arenariis prope pagum Daukšiai distr. Mariampolė; Joniškėlis, distr. Biržai et Juodupis, distr. Rokiškis.

Dicitur ab Eichwald inter Kaunas et Raseiniai esse.

Gypsophila muralis L.

Panemunė prope Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai et prope pagum Kadarai distr Biržai, prope Natygala, distr. Rokiškis.

Inventa est in Samogitia cum *forma ramosissima Herbich* (Žmuda), prope Vilnius, in distr. Troki et prope Birštonas (Selenzov); prope Latavėnai (Trzebiński) et inter Kaunas et Raseiniai (J. Jundziłł 1822). Prope Poginė, distr. Kaunas, plantam Hrynieviecki et in distr. Klaipėda — Memel Abromeit crescere commemorant.

Gypsophila fastigiata L.

In pinetis prope Zapyškis, distr. Kaunas, sitis; in arenosis prope pagum Meteliai, distr. Alytus; in pineto prope Kazlų Rūda, distr. Kaunas, sito. In silva prope Stumbriškis, distr. Panevėžys.

Crescit in Samogitia (Žmuda), inter Vilnius et Kaunas (J. Jundziłł 1822) , prope Vilnius et in distr Troki (Selenzov) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit).

Gypsophila paniculata L.

In arenosis litoris maris: Palanga, distr. Kretinga et Schwarzort — Juodkrantė, distr. Klaipėda — Memel.

Abromeit plantam in distr. Klaipėda — Memel crescere dicit.

Cucubalus baccifer L.

Jesia prope Kaunas.

Commemoratur inter Vilnius et Kaunas (J. Jundziłł), prope Vilnius, (Selenzov), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), prope Poginė, distr. Kaunas (Hrynieviecki), prope Ukmergė et prope Kretinga (Eichwald), et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) esse.

Malachium aquaticum Fries.

Locis humidis: prope Kaunas; Pakalniškiai, distr. Kaunas; Joniškėlis, diitr Biržai.

Inventa est prope Birštonas (Łapczyński 1886), prope Vilnius (Selenzov) et prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński 1884), in Samogitia (Žmuda), prope Anykščiai, (Trzebiński), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), prope Poginė, distr Kaunas (Hrynieviecki), in prov. Grodnensi (Lindemann).

Arenaria serpyllifolia L.

Freda et Pažaislis prope Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; prope pagum Kadarai, distr. Biržai; prope lacum Sartai, distr. Zarasai.

Invenitur prope Vilnius et prope Vievis (Selenzov), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), inter Kaunas et Raseiniai (J. Jundziłł 1822), in Lituania septentrionali (Trzebiński). Žmuda in Samogitia *Arenaria serpyllifolia* sub *A. sarmatica Zapałowicz* commemorat.

Lindemann plantam in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno crescere dicit.

Moehringia trinervia Clairv.

In carpineto prope pagum Liuliškis, distr. Mariampolė, Joniškėlis, distr. Biržai.

Invenitur etiam in distr. Šakiai (Drymmer 1887), in parte orientali Rei publicae (Trzebiński), prope Vilnius et prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Lapczyński), in prov. Grodnensi (Lindeman).

Nuphar pumilum (Timm) D. C.

Lacus prope Zapyškis distr. Kaunas et prope Rumšiškės distr. Kaunas; lacus Žuvinta, distr Mariampolė; flumen Nemunėlis prope Radviliškis et lacus prope Biržai, distr. Biržai; in laco Amalva distr. Mariampolė; in laco Plinkščiai, distr. Kretinga.

Invenitur prope Vievis (Selenzov) et prope Aukštadvaris (Łapczyński), distr. Trakai et prope Vilnius (Sławiński).

Nuphar intermedium Ledeb.

In laco Biržai et in rivulo Apaščia, distr. Biržai.

Ceratophyllum demersum L.

In rivo Lėvuo distr. Panevėžys; Meteliai, distr. Alytus, prope Kaunas.

Invenitur in Samogitia (Žmuda), in laco prope Kupiškis distr. Panevėžys et prope Skapiškis, distr. Rokiškis et in ripa fluminis Šventoji prope Anykščiai. (Trzebiński); prope Vievis, distr. Trakai et prope Vilnius (Selenzov) et in provinciis Vilnius et Grodno (Lindemann).

Aquilegia vulgaris L.

In silvis prope Punia, distr. Alytus, in silva prope monasterium Pažaislis prope Kaunas.

Commemoratur in urbe Šiauliai crescere a Moellendorff, sed versimile est coli; prope Vievis, distr. Trakai; in distr. Troki et prope Vilnius (Selenzov), prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński 1884).

Trollius europaeus L.

Omnino in pratis Lituaniae septentrionalis ocurrit, sed in Lituania australi rarius crescit: prope urbem Kaunas; Zapyškis, distr. Kaunas; distr. Šiauliai; Varniai, distr. Telšiai; Ramygala et Naujamiestis, distr. Panevėžys; Joniškėlis, distr. Biržai, Kaltynėnai, distr. Tauragė; Žemaičių Kalvarija, distr. Telšiai; Papilė, distr. Šiauliai.

Dicitur prope Vilnius et prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Selenzov), prope Latavėnai, distr. Panevėžys (Trzebiński), et in Samogitia (Žmuda) crescere. Lindemann plantam in gub. Grodnensi invenit, Abromeit in distr. Klaipėda — Memel commemorat.

Myosurus minimus L.

Joniškėlis, distr. Biržai, in frumentis. Freda prope Kaunas frequentissima est.

Invenitur prope Vilnius (Selenzov, Eichwald) raro et in Samogitia (Žmuda); in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno Lindemann plantam invenit.

Thalictrum aquilegifolium L.

Jesia prope Kaunas; Punia distr. Alytus, Kubiliškis, distr. Kėdainiai.

Dicitur inter Vilnius et Kaunas (J. Jundziłł 1887), prope Vilnius (Sławiński) et in distr. Troki (Selenzov), prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński 1884), in Samogitia (Žmuda), in provinciis Vilnius et Grodno (Lindemann), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Papaver Rhoeas L.

Prope Krekenava, distr. Panevėžys.

Dicitur prope Raseiniai in Samogitia (Žmuda), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), prope Birštonas, distr. Alytus (Łapczyński 1886) et in distr Klaipėda — Memel (Abromeit) esse.

Regioni orientali Lituaniae deest (Trzebiński).

Coronopus procumbens Gilib.

In via pagi Daukšiai, distr. Mariampolė.

Dicitur ia distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Alliaria officinalis Andrz.

In fruticetis: Stakliškės, distr Alytus; Raudondvaris et Jesia distr. Kaunas; Joniškėlis distr. Biržai; Šančiai prope Kaunas.

Dicitur in Samogitia (Žmuda), prope Birštonas, distr. Alytus (Łapczyński 1886), prope Vilnius (Selenzov), in provinciis Vilnius et Grodno (Lindemann) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) esse.

Turritis glabra L.

Joniškėlis distr. Biržai; Bukta distr. Mariampolė; Babtai prope Kaunas; prope Vievis, distr. Trakai.

Dicitur etiam prope Vilnius (Eichwald, Selenzov, Sławiński) et in distr. Troki (Selenzov), prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Łapczyński) et in provincia Grodno (Lindemann) esse. Drymmer plantam prope oppidum Kaunas invenit.

Cardamine impatiens L.

In silvis crescit: Babtai, distr. Kaunas et prope Dubysa, distr. Raseiniai; commemoratur a Jundziłł inter Kaunas et Vilnius crescere, a Selenzov, Eichwald et Sławiński prope Vilnius et a Trzebiński prope Anykščiai, distr. Utena.

Lunaria rediviva L.

Alytus. invenitur prope Vilnius (Selenzov), inter Vilnius et Kaunas (Jundziłł 1822) et prope Klaipėda — Memel (Abromeit).

Drosera anglica Hudson.

In turfosis prope lacus Plinkščiai, distr. Kretinga; Žuvinta, distr Mariampolė; Ežerėtis distr. Kaunas; Šepeta distr. Panevėžys; Druskeninkai distr. Grodno. Kamanai, distr. Mažeikiai; Sulinkiai distr. Šiauliai.

Commemoratur in Samogitia a J. Jundziłł (1822); prope Aukštadvaris (Łapczyński 1884) et prope Vievis in distr. Trakai; prope Vilnius (Selenzov); in prov. Vilnius et Grodno (Lindemann) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere. In turfosis Didžioji Plynė, distr. Tauragė, plantam Reimers et Hueck invenerunt.

Drosera obovata Mert. et Koch (Dr. rotundifolia L. × D anglica Huds).

In turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė.

Saxifraga tridactylites L.

Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Obelija prope lacum Obelija, distr. Alytus.

Dicitur prope Vilnius (Selenzov) et prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński 1884) esse.

Saxifraga Hirculus L.

In turfosis prope lacum Sartai, distr. Zarasai; Kleboniškiai prope Kaunas.

Commemoratur a J. Jundziłł (1822) prope Palanga, a Selenzov prope Vilnius et in distr. Troki, ab Eichwald prope Vilnius crescere.

Ribes alpinum L.

In silvis prope Lazdija, distr. Seinai.

Invenitur in Samogitia (Žmuda), prope Vilnius (Selenzov), Eichwald, in distr. Šakiai (Drymmer 1887), in prov. Grodno (Lindemann), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit).

Rubus Chamaemorus L.

In turfosis Rekyvas prope Šiauliai; Šepeta, distr. Panevėžys, Kamanai, distr. Mažeikiai; in turfosis prope Zapyškis, distr. Kaunas; in turfosis Žuvinta distr. Mariampolė; Natygala, distr. Rokiškis.

Commemoratur a J. Jundziłł (1822) in Samogitia et a Žmuda in Samogitia, ab Eichwald prope Jurbarkas, ab Abromeit in distr. Klaipėda — Memel. Reimers et Hueck plantam in turfosis Didžioji Plynė, distr. Tauragė, in turfosis Tiruliai et Sulinkiai, distr. Šiauliai invenerunt.

Fragaria viridis Duchesne.

In convalle fluminis Nemunas prope Merkinė, distr. Alytus; Birštonas distr. Alytus; Žagarė, distr. Šiauliai; Joniškelis distr. Biržai; Kleboniškiai prope Kaunas; Daniliškis distr. Kėdainiai.

Commemoratur a Trzebiński in Lituania orientali, prope Latavėnai et Indrioniškis, distr. Panevėžys; in prov. Grodnensi (Lindemann), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Geum aleppicum Jacq.

Ašminta, distr. Mariampolė; Biržai; distr. Šakiai; Punia, et prope lacus Obelija, distr Alytus; prope pagum Kadarai, distr. Biržai.

Invenitur prope Vievis, distr. Trakai et prope Vilnius (Selenzov), in Samogitia (Žmuda), in prov Grodno (Lindemann).

Sanguisorba officinalis L.

In pratis prope Varniai, distr. Telšiai; prope Pamukis, distr. Raseiniai; prope Kaunas; prope Gedeliškė, distr. Tauragė.

Commemoratur a Żmuda in Samogitia crescere, a Łapczyński prope Palanga distr. Kretinga, prope Vilnius (Selenzov), prope Gelgaudiškis, distr. Šakiai (Drymmer).

Sarothamnus scoparius (L.) Wimmer.

In pinetis arenosis prope Joniškėlis, distr Biržai et prope Kazlų Rūda, distr. Mariampolė. Planta versimile est coli.

Dicitur a Lindemann in gub. Grodno in silva Białowieża, ab Abromeit in distr. Klaipėda — Memel crescere.

Trifolium fragiferum L.

In ripa fluminis Nemunas prope Panemunė; in convalle rivi Jesia distr. Kaunas et prope Birštonas, distr. Alytus.

Planta etiam dicitur a Łapczyński (1886), prope Birštonas, distr. Alytus, in pratis salinis prope fontes, in prov. Grodnensi a Lindemann et Eichwald, ab Abromeit in distr. Klaipėda — Memel crescere.

Trifolium alpestre L.

In pineto Eiguliai prope Kaunas sito; in convalle Jesia in fruticetis prope Kaunas; in pinetis prope Raudondvaris, distr. Kaunas; in silvis prope Skirsnemunė, distr. Šakiai; in pratis ripae fluminis Nevėžis prope Daniliškis, distr. Kėdainiai, in silva prope Prienai, distr. Mariampolė.

Invenitur prope Vilnius et in distr. Trakai (vide Selenzov) et in Samogitia (Żmuda), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), prope Poginė, distr. Kaunas (Hrynieviecki); Eichwald prope Vilnius varietatem *flor. pallide roseis* esse commemorat. Abromeit plantam in distr. Klaipėda — Memel crescere dicit.

Lotus uliginosus Schkuhr.

Palanga, distr. Kretinga.

Invenitur in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit).

Astragalus arenarius var. glabrescens Rchb. L.

In pineto prope Kaunas et prope Kazlų Rūda distr. Kaunas.

var. sabulosus Bluff.

In arenosis maris prope Juodkrantė — Schwarzort distr. Klaipėda — Memel et prope Palanga, distr. Kretinga; in arenosis prope pagum Meteliai, distr. Alytus et prope Pažaislis, distr. Kaunas.

Astragalus arenarius commemoratur etiam ab aliis botanicis, Selenzov prope Vilnius, Łapczyński (1886) prope Birštonas, distr. Alytus, Lindemann in prov. Grodno, ab Abromeit in distr. Klaipėda—Memel *(et var. glabescens Rchb.)* crescere.

Geranium sanguineum L.

In convalle rivuli Jesia prope Kaunas et prope Raudondvaris distr. Kaunas.

Dicitur a Selenzov prope Vilnius et in distr. Troki, a Lindemann in provinciis Vilnius et Grodno, ab Abromeit in distr. Klaipėda — Memel crescere. Drymmer (1887) plantam in distr. Šakiai invenit.

Geranium columbinum L.

In monte Vytautas prope Kaunas leg. Moellendorff sub *G. dissectum.*

Dicitur ab Eichwald prope Kretinga, ab Abromeit in distr. Klaipėda — Memel crescere.

Geranium silvaticum L.

In querceto prope Babtai distr. Kaunas; prope Punia et prope Stakliškės distr. Alytus; prope Ramygala distr. Panevėžys; Joniškelis distr. Biržai: in betuleto prope Biržai; prope Graužikai, distr. Raseiniai; Varniai, Kaltinėnai, distr. Tauragė; prope Vievis, distr. Trakai; prope Ukmergė.

Dicitur prope Vilnius (Selenzov), prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński 1884) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Geranium pusillum Burm.

Jesia prope Kaunas (Moellendorff sub *G. dissectum* commemorat) et Kaunas (Moellendorff sub *G.* rotundifolium), Liuliškis, distr. Mariampolė, Raudondvaris distr. Kaunas, Skirsnemunė, distr. Raseiniai; Joniškelis distr. Biržai.

Dicitur a Žmuda in Samogitia, a Drymmer in distr. Šakiai (1887) et a Selenzov prope Vilnius, a Trzebiński in Lituania orientali crescere.

Oxalis stricta L.

Palanga, distr. Kretinga.

Radiola linoides Roth.

Palanga, distr. Kretinga; prope Kaunas.

Invenitur prope Tilsit (Abromeit) et in distr. Lida, regionis Vilnensis (Selenzov).

Empetrum nigrum L.

Omnino in Re publica crescit: in turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė; Mickunai distr. Kaunas; Šepeta, distr. Panevėžys; Natygala, distr. Rokiškis;Ežerėtis distr. Kaunas; Palanga in arenosis; Juodkrantė — Schwarzort in distr. Klaipėda — Memel in arenosis.

Dicitur a Selenzov et ab aliis botanicis (vide Lehmann, Eichwald) prope Vilnius crescere.

Peplis Portula L.

Palanga, distr. Kretinga.

Invenitur in Samogitia (Žmuda) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit).

Conium maculatum L.

Prope pagum Meteliai, distr. Alytus et prope Šiaulėnai, distr. Šiauliai.

Dicitur prope Vilnius (Selenzov), in distr. Samogitia (Žmuda), et in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno (Lindemann) crescere.

Chimaphila umbellata (L.) Nutt.

In pinetis muscosis omnino crescit: Birštonas distr. Alytus; Panemunė prope Kaunas; Kalautava distr. Kaunas, Pravieniškės distr. Kaunas; Juodupis distr. Rokiškis; Nida distr. Klaipėda; Užpaliai distr. Utena, Prienai, distr. Mariampolė.

Dicitur a Selenzov prope Vilnius, in distr. Troki et prope Druskeniki in distr. Grodno, a Łapczyński (1884) prope Aukštadvaris in distr. Trakai et in provinciis Vilnius et Grodno (Lindemann) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Pirola uniflora L.

In Re publica Lituana in piceetis et pinetis muscosis frequente crescit. Babtai, Kazlų Rūda, Pravieniškės, distr. Kaunas; Liuliškis et Bukta, distr. Mariampolė; Punia, distr. Alytus; Ramygala, distr. Panevėžys; Joniškėlis distr Biržai; Nida — Nidden distr. Klaipėda — Memel.

Commemoratur etiam ab aliis botanicis, vide Selenzov (Vilnius, distr. Trakai), Trzebiński (Latavėnai, distr. Panevėžys), in Samogitia (Žmuda), in gub. Grodnensi (Lindemann), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit). Vide etiam Reimers et Hueck.

Pirola chlorantha Sw.

Palanga, distr. Kretinga; Pažaislis prope Kaunas.

Dicitur prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Troki (Selenzov), prope Aukštadvaris in distr. Trakai (Łapczyński), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Pirola minor L.

In silvis satis frequenter ocurrit: Kleboniškiai et Dvariliškiai prope Kaunas; Daniliškis, distr. Kėdainiai; Liuliškis, distr. Mariampolė; Medemrodė, distr. Šiauliai; Palanga, distr. Kretinga, Stakliškės, distr. Alytus.

Commemoratur prope Vievis, distr. Trakai, prope Vilnius (Eichwald Selenzov), in Samogitia (Žmuda), prope Daugpilis (Dünaburg), in prov. Grodno (Lindemann) et in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit).

Monotropa Hypopitys L.

In pineto prope Birštonas distr. Alytus; in pineto prope Panemunė, distr. Kaunas, in pineto prope Prienai, distr. Mariampolė.

Commemoratur a J. Jundziłł inter Palanga et Vilnius, et prope Vilnius, (vide Selenzov et Sławińsk:), in Lituania orientali (Trzebiński), in distr. Klaipėda — Memel (Abromeit) crescere.

Ledum palustre L.

In turfosis totius Rei publicae frequentissime ocurrit: in districtis Kaunas, Raseiniai, Panevėžys, Utena, Rokiškis, Biržai, Mariampolė, Mažeikiai.

Commemoratur ab aliis botanicis (Selenzov, Žmuda, Trzebiński), Lindemann, Drymmer (1884), Reimers et Hueck in Re publica Lituana crescere.

Chamaedaphne calyculata (L.) Mönch.

In turfosis prope Zapyškis distr. Kaunas; in turfosis Žuvinta distr. Mariampolė; in turfosis Šepeta distr. Panevėžys; in turfosis Amalva distr. Mariampolė; in turfosis Kamanai, distr. Mažeikiai in turfosis Natygala distr. Rokiškis.

Dicitur in Samogitia (J. Jundziłł 1822 et Žmuda), ab Eichwald et Selenzov prope Vilnius et in prov. Grod- (Lindemann) crescere.

Arctostaphylos uva ursi Spreng.

In arenosis totius Rei publicae frequens; Gaižiūnai, Pravieniškės, distr. Kaunas, Birštonas, distr. Alytus. Šimoniai, distr. Panevėžys.

Dicitur prope Vievis, distr. Trakai (Selenzov) et prope Aukštadvaris (Łapczyński 1884) in prov. Vilnius et Grodno (Lindemann) et in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit) crescere.

Primula farinosa L.

In parte septentrionali Rei publicae frequenter occurrit. Papilė in valle fluminis Venta; Klebonìškiai prope Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Šiauliai; Žemaičių Kalvarija, distr. Telšiai; Ramygala, distr. Panevėžys; a J. Jundziłł (1822) prope Palanga inventa est.

Planta prope Vilnius deest; Lindemann plantam prope Kretinga non invenit, sed commemoratur ab Eichwald. Reimers et Hueck plantam prope Kamanai, in districto Mažeikiai, invenerunt.

Androsace septentrionalis L.

Prope Viliampolė, prope Kaunas; Eichwald plantam in Re publicae Lituana non inveniri dicit.

Hottonia palustris L.

Planta toto Rei publicae territorio locis aquosis frequenter crescit. In laco Žuvinta distr. Alytus, prope pagum Liuliškis, distr. Mariampolė; prope oppidum Kaunas; Raudondvaris distr. Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; in distr. Biržai; Želva, distr. Ukmergė; Ramygala, distr. Panevėžys; Rietavas et prope Žemaičių Kalvarija, distr. Telšiai.

Dicitur a Žmuda in Samogitia, a J. Jundziłł (1822) inter Kaunas et Vilnius, a Selenzov prope Vievis, distr. Trakai, a Łapczyński (1886) prope Birštonas distr. Alytus et in distr. Troki, in Lituania orientali (Trzebiński), in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno (Lindemann) esse. Drymmer (1887) plantam in districtis Šakiai et Vilkaviškis invenit.

Anagallis arvensis L.

Marva prope Kaunas; Daukšiai, distr. Mariampolė; distr. Šakiai; Naumiestis, distr. Panevėžys; Ramygala distr. Panevėžys; Joniškėlis, distr. Biržai.

Invenitur in distr. Troki (Selenzov), in distr. Trakai (Łapczyński 1884), in Samogitia (Žmuda), Poginė, distr. Kaunas (Hrynieviecki), in provinciis Kaunas, Vilnius et Grodno (Lindemann).

Centunculus minimus L.

Palanga, distr. Kretinga. Invenitur in distr. Troki (Selenzov).

Gentiana cruciata L.

Birštonas in pratis siccis, distr. Alytus et prope Raudondvaris distr. Kaunas; Viekšniai, distr. Mažeikiai.

Invenitur prope Vilnius (Selenzov) et in prov. Grodno (Lindemann).

Gentiana Amarella subspecies eu — Amarella Murbeck v. axillaris (F. W. Schmidt).

Juodupis, distr. Rokiškis; in ripa fluminis Mūkė, distr. Raseiniai.

Invenitur in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Gentiana Amarella subspec. uliginosa Willd.

Anykščiai, distr. Utena, Šėta distr. Kėdainiai, in arenosis prope pagum Kadarai, distr. Biržai.

Invenitur in Samogitia (Žmuda), in distr. Klaipėda-Memel (Abromeit).

Gentianam amarellam L. in Re publica Lituana crescere dicitur: Trzebiński, prope Latavėnai, J. Jundziłł (1822) prope Palanga, Selenzov prope Vilnius et in distr. Troki.

Vincetoxicum officinale Moench.

In fruticetis passim in tota Re publica: in silva, distr. Trakai; in valle rivuli Jesia prope Kaunas; Elenorowa, distr. Raseiniai; in fruticetis prope Babtai distr. Kaunas; in fruticetis in ripa fluminis Nevėžis, prope Daniliškis, distr. Kėdainiai.

Invenitur in Samogitia (Žmuda), prope Vilnius et in distr. Troki (Selenzov), inter Kaunas et Raseiniai (J. Jundziłł 1822), Poginė distr. Kaunas (Hrynieviecki), in gub. Grodno (Lindemann), in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Cuscuta Epithymus (L.) Murray.

Freda prope Kaunas; Aukštadvaris, distr. Seiniai, prope Birštonas, distr. Alytus.

Invenitur in Samogitia (Žmuda), a Trzebiński; in prov. Grodno (Lindemann), in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Cuscuta epilinum Weihe.

Mariampolė in lineto; Alytus in lineto.

Invenitur in distr. Trakai prope Vievis (Selenzov) et in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Cuscuta lupuliformis Krocker.

In ripo fluminis Nemunas, prope Jesia prope Kaunas; plantam in confinis Rei publicae prope oppidum Tilsit esse commemoratur.

Nepeta Cataria L.

In ripa laco Obelijai, distr. Alytus; Joniškėlis, distr. Biržai; distr. Šiauliai.

Invenitur prope Birštonas, distr. Alytus et prope Vilnius (Selenzov), in Samogitia (Žmuda), prope Anykščiai, distr. Utena (Trzebiński), in distr. Klaipėda-Memel (Abromeit), in distr. Šakiai (Drymmer 1887), in gub. Grodnensi (Lindemann).

Salvia pratensis L.

In siccis pratibus satis frequenter prope Kaunas: Raudondvaris, Jesia.

In ripa fluminis Nevėžis, prope Raudondvaris, *floribus rubris,* inveni. Dicitur a J. Jundziłł (1822) prope Vilkija esse. Decest prope Vilnius (Selenzov), sed in prov. Grodnensi a Lindemann inventa est.

Plantago major L var. sulphurea Spohr.

In via prope pagum Daukšiai, distr. Mariampolė; Birštonas, distr. Alytus; Jurbarkas, distr. Raseiniai; Freda prope Kaunas.

Plantago arenaria W. et K.

In arenosis prope Veršviai distr. Kaunas; prope pagum Meteliai distr. Alytus; prope Druskeniki distr. Grodno.

Dicitur a J. Jundziłł inter Vilnius et Kaunas, Łapczyński (1886) prope Birštonas, distr. Alytus, a Moellendorff prope Kaunas, et a Lindemann in prov. Grodnensi. Inventa est in sabulosis distr. Šakiai et Kaunas (Drymmer 1887).

Polemonium coeruleum L.

In silvis frondosis prope pagum Meteliai. In Re publica esse dicitur a J. Jundziłł (1822) inter Vilnius et Kaunas, a (Žmuda) in Samogitia, in distr. Šakiai (Drymmer 1887), a Selenzov prope Vilnius et in distr. Troki, a Massalski (1885), prope Druskeniki in distr. Grodnensi et in prov. Grodno (Lindemann).

Nonnea pulla (L.) D. C.

Planta rarissima fruticetis. Prope Petrašiūnai prope Kaunas et in ripa fluminis Nemunas prope Pažaislis, distr. Kaunas.

Limosella aquatica L.

In ripa fluminis Nemunas, prope Punia, distr. Alytus. Commemoratur in Samogitia a Žmuda, in ripa fluminis Nemunas in districtis Šakiai et Kaunas (Drymmer) crescere. Abromeit plantam in distr. Klaipėda - Memel esse dicit.

Scrophularia alata Gilib.

In ripa fluminis Nemunas prope Alytus; in alnetis prope pagum Meteliai.

Commemoratur a Selenzov et Sławiński prope Vilnius, et in distr. Troki (Łapczyński 1884) crescere. In distr. Klaipėda - Memel Abromeit plantam invenit.

Mimulus luteus L.

In pratis prope pagum Kleboniškiai, distr. Kaunas.

Linaria minor. Desf. (L.).

In distr. Šakiai; in ripa fluminis Nemunas prope Panemunė, distr. Kaunas; Joniškėlis, distr. Biržai; Nemunaičiai et Birštonas distr. Alytus; prope Šėta distr. Kėdainiai.

Invenitur in prov. Grodno (Eichwald, Lindemann). Drymmer (1887) plantam in sabulosis ripae fluminis Nemunas crescere dicit.
Non commemoratur prope Vilnius (Selenzov) et in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit) crescere.

Pedicularis Sceptrum L.

In turfosis Žuvinta, distr. Mariampolė.

Invenitur prope Bebirvai, distr. Raseiniai (Jundziłł). prope Palanga (distr. Kretinga, Hryniewiecki in Herbario kretingensi); in Samogitia a Žmuda et in districtis Vilnius et Trakai (prope Vievis) a Selenzov esse dicitur.

Utricularia intermedia Hayne.

In paludibus: Daukšiai, distr. Mariampolė; prope pagum Kadarai, distr. Biržai; distr. Ežerėnai.

Invenitur prope Vilnius et in distr. Troki (Selenzov).

Utricularia minor L.

In turfosis Amalva, distr. Mariampolė.

Invenitur prope Vilnius (Selenzov), in Samogitia (Žmuda) et in prov. Grodnensi (Lindemann).

Linnaea borealis L.

In pineto Panemunė prope Kaunas; Schwarzort — Juodkrantė, distr. Klaipėda - Memel; Počiai, distr. Tauragė.

Invenitur prope Aukštadvaris, in distr. Trakai (Lapczyński 1884) et in provincia Vilnensi (Lindemann).

Eupatorium cannabinum L.

In Re publica Lituana nonnullis locis inventa est: in ripa fluminis Nemunas, prope Nemunaičiai et prope oppidum Alytus; in fruticetis in ripa laco Meteliai et in alneto prope

pagum Meteliai, distr. Alytus sito. In ripa fluminis Nemunas prope Birštonas, distr. Alytus, Dvariliškiai, distr. Kaunas, Gelgaudo pilis, distr. Raseiniai.

In confinis Rei publicae plantam crescere commemorant: Selenzov prope Vievis, distr. Trakai; Łapczyński (1884) prope Aukštadvaris distr. Trakai; Žmuda (sed *formam puberulam)* in Samogitia et Trzebiński in districtis rossicis Wilkomir et Nowo Alexandrowsk, Drymmer (1887) in distr. Šakiai et Vilkaviškis. In distr. Vilnius prope Vilnius crescit (Moellendorff, Sławiński, Selenzov), prope Druskeniki in distr. Grodnensi. Commemoratur in prov. Grodnensi esse; (Lindemann); in distr. Klaipėda - Memel non inventa est (Abromeit).

Arnica montana L.

Agurkiškė, distr. Kaunas; Kazlų Rūda distr. Kaunas.

Invenitur in distr. Troki et prope Druskeniki, distr. Grodno (Selenzov) et in prov. Grodnensi (Lindemann); prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Łapczyński 1884).

Achillea cartilaginea Ledeb.

In silvis prope Kazlų Rūda, distr. Kaunas et in ripa fluminis Nemunas prope Kaunas.

Invenitur in distr. Troki et prope Druskeniki, distr. Grodno (Selenzov) et in prov. Grodnensi (Lindemann), prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Lapczyński 1884).

Invenitur prope Vilnius (Selenzov) et in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Senecio paludosa L.

In ripa Jesia prope Kaunas; Stakliškės, distr. Alytus. Panevėžys; Joniškėlis, distr. Biržai; in ripa laco Kilučiai, distr. Biržai.

Crescit in Samogitia (Žmuda); prope Anykščiai, distr. Utena (Trzebiński sub. *var. vulgaris Ledeb); prope* Vil-

nius (Selenzov et *var. vulgaris Led.)*; in distr. Klaipėda —Memel (Abromeit); in distr. Vilkaviškis et Šakiai (Drymmer 1887).

Senecio palustris (L.) D. C.

In paludibus prope pagum Meteliai, distr. Alytus; prope pagum Liuliškis, distr. Mariampolė; Ežerėtis distr. Kaunas; Južintai distr. Rokiškis.

Selenzov plantam prope Vilnius et in distr. Trokı crescere dicit, Drymmer (1887) in distr., Šakiai, Łapczyński (1884) prope Aukštadvaris distr. Trakai.

Senecio vernalis W. et K.

In tota Re publica frequentissime occurrit: Pažaislis prope Kaunas et in districtis Kaunas, Utena, Rokiškis, Šakiai, Kėdainiai, Alytus.

Invenitur et ab aliis botanicis prope Vilnius (Eichwald, Selenzov) et in distr. Troki (Selenzov); prope Latavėnai, distr. Panevėžys (Trzebiński); in distr. Šakiai (Drymmer 1887), prope Aukštadvaris, distr. Trakai (Łapczyński). Abromeit dicit plantam in confinis Rei publicae prope oppidum Tilsit crescere.

Tragopogon orientalis L.

In alluviis fluminum Nemunas et Nevėžis frequentissime occurrit. Plerumque cum *Tragopogon pratensis* L. confundatur. Vide etiam Łapczyńcki (1886); Regel (1929); Trzebiński.

Dicitur in confinis Rei publicae prope oppidum Tilsit crescere (Abromeit).

Cirsium acaule (L.) ALL.

Žagarė et Kurtavėnai distr. Šiauliai. Krakiai, distr. Kėdainiai; Žemaičių Kalvarija, distr. Telšiai; Piniava et Šepeta, distr. Panevėžys, Natygala distr. Rokiškis.

J. Jundziłł (1822), Eichwald et Žmuda plantam in Samogitia et Drymmer (1887) in distr. Šakiai crescere dicunt. Abromeit eam in distr. Klaipėda-Memel esse commemorat.

Cirsium rivulare (Iacq.) Link.

In pratis humidis prope Stakliškės, distr. Alytus; Freda et Panemunė prope Kaunas; Karmelava, distr. Kaunas, Liuliškis, distr. Mariampolė.

Dicitur a Selenzov prope Vilnius et a Moellendorff prope Kaunas crescere; plantam Lindemann et Eichwald in provincia Grodno invenerunt.

Cirsium arvense Scop. var. horridum Wimm. et Grab.

In ripis arenosis fluminum: Birštonas, distr. Alytus; prope Jurbarkas, distr. Šakiai.

Cirsium palustre L. Scop. × rivulare (Jacq.) Link.

Viliampolė prope Kaunas in pratis humidis; prope pagum Liuliškis, in pratis, distr. Mariampolė.

Serratula tinctoria L.

In pratis silvosis prope pagum Liuliškis distr. Mariampolė.

Invenitur etiam in Samogitia (Žmuda, J. Jundziłł), prope Vilnius (Selenzov), in prov. Grodno (Eichwald), in distr. Klaipėda - Memel (Abromeit).

Centaura rhenana Boreau.

In pratis siccis totius Rei publicae: Birštonas, distr. Alytus; prope lacum Dusia et prope Seirijai, distr. Alytus; Viliampolė prope Kaunas in arenosis siccis; in ripa fluminum Nemunas et Neris prope Kaunas; inter Sandkrug et Schwarzort—Juodkrantė in distr. Klaipėda - Memel. Selenzov commemorat *Centaurea Biebersteinii* prope Vilnius et in distr. Troki esse, Łapczyński prope Birštonas, distr. Alytus plantam *Centaurea paniculata Jaqu.*, sed fortasse auctores a *Centaurea rhenana* non discerni possunt. Abromeit in distr. Klaipėda - Memel et Drymmer (1887) in distr. Šakiai plantam crescere dicunt.

Continuabitur.

Nominum Index.

In nominibus locorum scribendis rationem apud Lituanos hoc tempore ustitatam secutus sum. (vide „Lietuvos apgyventos vietos, Kaunas 1925). Quae cum differt a ratione in tabulis militaribus adhibita editis a „Preussische Landesaufnahme“, in indice nomina utriusque generis contuli. Quod ad districtum Memelensem (Klaipedensem) attinet, in ipso textu commentationis nomina Germanica una cum Lituanicis posui. Ejus autem partis nomina, quae a Polonis occupatur, ad rationem ante bellum usitatam (e. c. Troki) scripsi, excepto nomine Vilnius, quod idem est atque Wilna.

Kretinga	Krottingen
Kupiškis	Kupischki, Kupiszki
Kurtavėnai	Kurtowiany
Latavėnai	Łotowiany
Lazdijai	Łozdzieje
Leipalingis	Lejpuny
Mariampolė	Mariampol
Mažeikiai	Masheiki
Merkinė	Merecz
Meteliai	Metele
Naumiestis	Nowe Miasto
Nemunas	Niemen, Memel
Nemunaičiai	Niemonajcie
Nemunėlis	Njemenek
Neris	Wilia
Nevėžis	Niewiaża
Obeliai	Abeli
Palanga	Polangen
Panemunė	Poniemón
Panevėžys	Ponewesh, Poniewież
Papilė	Popiljany
Pažaislis	Požajscie
Petrašiūnai	Pietraszuny
Pipliai	Piple
Pūnia	Puni
Radviliškis	Radziviliszki
Raguva	Rogowo
Raseiniai	Rossienie
Raudondvaris	Krasny Dwór
Rokiškis	Rakischki, Rakiszki
Rumšiškės, Rumšiškė	Rymszyszki
Skapiškis	Skopischki, Skopiszki
Stakliškės	Stokliszki
Sartai	Sarty
Seiniai	Seiny
Seirijai	Serėje
Skirsnemunė	Skirstymón
Šakiai	Szaki
Šančiai	Szancy

Šiauliai	Schaulen, Szawle
Šėta	Szaty
Šventoji	Świenta, Świenta
Šešupė	Szeszupa
Tauragė	Tauroggen
Telšiai	Telsze
Trakai	Troki (in confinis Poloniae est districtus Troki)
Ukmergė	Wilkomir, Wilkomierz
Utena	Uzjany
Varniai	Worny
Veršviai	Werszwy
Vievis	Jewje
Vilkaviškis	Wylkowyszki
Vilkija	Wilki
Vilnius	Wilno, Wilna
Zapyškis	Sapieżyszki
Zarasai	Nowo Alexandrowsk, Jeziorosy
Žiežmariai	Żyżmory
Žagarė	Shagory
Žuvinta	Zuvinty
